

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

PanORAMA

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

ZÁŘÍ 1987 \$1.90

9

TO BYL ZASE MĚSÍC SRPEN

1. 8. - Austral. Boeing 747 se v turbulenci propadá o 360 metrů a výsledkem je zranění 26 japonských turistů: vítějte v Austrálii... Přes 400 osob zabito při bitce iránských fanatiků se saudskoarabskou policií...
2. 8. - Největší lahvi piva na světě je dvoulitrová Darwin Stubby a plácán po zádech ten, kdo ji vytáhne za 40 vteřin: min. předseda Hawke jako student v Oxfordu /viz kniha rekordů/ vypil 2 penty /1.136 litru/ ze 12 vteřin, byl tedy rychlejší o polovinu...
3. 8. - Ponořující se austral. ponorka zapomíná na palubě venku dva námořníky: oba utonuli... V pořadu italské TV 50letý muž se pokouší samostřílem ovládaným na dálku sestřelit míček na své hlavě: vystřelil si vlastní oko...
4. 8. - Konzumace ryb prevencí před srdeční mrtvící, zjišťuje austral. věda: pokud to člověka neklepne, když ryby neberou... Co žerou psi nejraději? Poštovní doručovatele: v Británii za rok pokousáno 5359 poštáků...
5. 8. - Strana austral. demokratů, malý jazýček velkých vah, slibuje odělat vše pro to, aby návrh zákona o občance ID card neprošel... Madridské publikum v šoku, když se toreador L. Reina objevil s reklamou japonské firmy na tradičním oděvu...
6. 8. - Brisbane dostane nejvyšší budovu světa - Central Place - vysokou 445 m: poprvé rekord mimo USA... Čs. policie zadržuje čs. disidenty v čele s V. Havlem, pokoušející se doručit sov. velvyslanectví žádost o milost pro 18letého studenta, odsouzeného k smrti v Kazachstánu.
7. 8. - 62letý "grampa bandit" inkasuje v Melbourne 16 let kriminálu za 9 loupeží během 2 měsíců: z toho si, vnučátko, vzor tedy neberte... Vietnam obviňuje katolické duchovní z přípravy "tajné armády": už přece velký Stalin mluvil o divizích v souvislosti s papežem...
8. 8. - Austral. odbory vyhlašují program k socializaci země... Dcera saudskoarabského naftového magnáta, označená za novou manželku divouse Kadáfího, se rozhořčeně brání nařčení: taková ostuda...
9. 8. - Masakr v melbournském předměstí Clifton Hill s konečnou bilancí 7 mrtvých: co dodat... 40letý Australan, žijící v Japonsku, vydrží viset 20 minut na 12 rybářských háčcích, propíchnutých vlastní kůží: rozhodně prý ale není masochista...
10. 8. - Do sauny nechod pod párou, tedy namazaný, varují lékaři: dva mrtví v Sydney... Big Mac rizikovým pokrmem: havarované letadlo demoluje restauraci McDonald's u Mnichova, 14 usmrcených...
11. 8. - Queenslandský policista, rozběsněn rodinnými nesvárky a alkoholem, drží 5 hodin jako rukojmí katolického kněze: takový hodný člověk, diví se pan farář... Styčný důstojník kubánské rozvědky v Československu prchá do Rakouska a mj. sděluje, že F. Castro má luxusní vily ve všech 14 kubánských provinciích, flotilu přepychových jacht a velmi tučné konto ve Švýcarsku: ať žije proletářská revoluce...
12. 8. - Min. zahraničí Hayden vyjadřuje svou jistotu o sovětských úmyslech vypudit Američany z tichomořské oblasti... Íránské miny, děsíci cisternové lodě u Ománu, byly vyrobeny v Rusku roku 1908, ještě za cara...
13. 8. - Po masakru v Clifton Hillu vláda Victorie slibuje zvýšit finanční pomoc rodinám obětí zločinů: dosud nejvyšší \$ 17,000... Soukromé letadlo o fous miji helikoptéru s prezidentem Reaganem: pilot zatčen a hned propuštěn, kriminální úmysl neprokázán a blbost není trestná...
14. 8. - Lovci pokladů konečně objevují trezor ve vraku Titanicu...
15. 8. - Vysoká inflace s astronomickými úroky na půjčky při koupi domů neodrazuje novozélandské voliče: v sedle opět labouristé... KGB vypisuje soutěž literárních prací o svém hrdinství s první cenou 3000 rublů: běda tomu, kdo však neuspěje...
16. 8. - Počet sebevražd austral. teenagerů v přepočtu na 100,000 osob- chlapci 12.1, dívky 2.6 ve dvou letech: kdo je tedy slabé pohlaví...? Protipijácká organizace Alcoholics Anonymous bude moci omezeně působit i v SSSR: tomu se tedy říká dostat džob...
17. 8. - Premiér státu Victoria J. Cain vylučuje jakoukoli vážnou úvahu o znovuzavedení trestu smrti, který byl zrušen r. 1967... Podle sov. astronomů se Země r. 2115 střetne s obrovským meteoritem, který - nepodaří-li se jej zničit či změnit jeho dráhu - zničí lidstvo...
18. 7. - V západoberlínské věznici Spandau si bere život Hitlerův zástupce R. Hess, 93: po více než 40 letech v kriminále...
19. 7. - Ch. Glass, americký novinář unesený v Libanonu, úspěšně prchá ze zajetí, když horkem zmožené strážce usnuly na střeše...
20. 7. - Obyvatelé austral. Severního území jsou hluboko pod průměrem v počtu srdečních chorob, přestože daleko víc kouří a pijí alkohol: nekomentujeme... Při masakru u Londýna, inspirovaném melbournskou tragédií, zavražděno 16 lidí: kde teď vyleze další idiot...
21. 8. - Vzpomněli jste...? V Austrálii naplno propuká zděšení, že USA a další země přestanou odebírat australské hovězí maso v hodnotě mnoha stamilionů dolarů, když v něm Američané opětovně zjišťují nepřipustné množství chemikálií: ale když se osolí a opepří, chutná dobře...
22. 8. - Nebezpečně naivní bojovník za světový mír, který si odpývá šest let kriminálu za fingované bombové útoky na australské školy, při dalším show s výbušninami drží dva dny několik rukojmí ve věznici v Bendigu... Pohraniční spor uvnitř Varšavského paktu, když vých. Němci uplatňují nárok na 12 mil pobřežních vod, což Polsko kategoricky odmítá: stará láska nerezaví...
23. 8. - TASS upřesňuje, že proces se západoněmeckým pilotem M. Rustem, 19, začne 2. září...
24. 8. - Australský tisk informuje o případu čs. uprchlíků, bojujících o své dítě /viz zvláštní zpráva.../ Ofic. sovětská statistika říká, že za jediný rok v SSSR utonulo 19,000 lidí /jen v Moskvě bylo 300 utopenců/: USA mohou klidně odzbrojit...
25. 8. - Austral. anglikánská církev rozhoduje, že ženám bude i nadále uzavřeno kněžské povolání... Seržant námořní pěchoty Lonetree, který při strážní službě na americké ambasádě v Moskvě výměnou za sex umožnil KGB přístup k tajným informacím, dostává u amer. soudu 30 let...
26. 8. - V Queenslandu 5 proc. obyvatel ve věku mezi 20 a 69 roky trpí rakovinou kůže: slunce /rakovina kůže/, voda /krokodýlové, žraloci/, vzduch /výfukové plyny/, náš přítel, náš druh... V duchu kampaně proti AIDS se pachatel pokusu znásilnění v Londýně 15 minut snaží nasadit kondom: marně, prchá bez úspěchu...
27. 8. - Austrálie dokazuje, že chemicky "zamořeného" hovězího masa, odmítaného USA a dalšími zeměmi, by musel člověk na jedno posezení sníst 3.3 tuny, aby se projevil první příznaky otravy...
28. - 31. 8. - Pokus o puč na Filipínách... Min. předseda Hawke kritizován vlastní stranou pro snahu prodat státní podniky... Hromadná sebevražda v Jižní Koreji...

... a to zas bude měsíc září, určitě!

Nebožtík strýček byl zbožný muž a když mu nevyšlo přání, aby šel do katolického semináře, až do svých šedesáti let dělal ministranta. Tvrdilo se - ale já sám to nikdy neviděl - že má na kolenou nikdy nemizívat černé otištění, protože na nich denně strávil hodiny. Ale každopádně, byl to moc hodný a milý pán: dělal Mikulášův pilce Holešovic a mne si někdy brávil k ruce jako čerta.

A přesto jsem se jeho návštěv v skrytu duše bál, až

UVODNÍK který není úvodníkem

Jsem se to nikdy neodvážil ani naznačit. Strýček pracoval v úřadě, a to byl celý problém. Jako zbožný člověk tam samozřejmě neudělal žádnou kariéru, vyřizoval spisy. A podržte se: on dělal tu práci rád. A nejen to, on o ní i moc rád mluvil, což právě byl důvod, proč jsem mívával strach, že si mne posadí vedle sebe a bude mluvit dlouho, předlouho. Obvykle o nějakém kýmisi spačkaném či zatoulaném spise. Mluvil o tom v detailech a se zamčením, pro které já - kluk - neměl pochopení: oči mu zářily jako nádelníkovi generálního štábu při vzpomínce na svedené bitvy, když krůček po krůčku líčil úmorné pídění se po tom, kde se stala chyba, kdo a jak ji zavínil, jaký s promínutím bordel z toho byl a jak on nakonec všechno vrátil na správnou kolej, vyretušoval a napravil. Můj strýček svými spisy - za nic na světě si už nevzpomenu, čeho se vlastně týkaly - žil a padal, padal a žil. Byl byrokrat a byl na to strašně hrdý.

Byrokrat je něco jako nadávka; nějak nám nedochází, že je dobrý byrokrat a špatný byrokrat. Taky tvrdíme, že k takové práci je třeba nedostatku fantazie, nejlíp vůbec žádné fantazie. A tohle je právě ten nejhroznější omyl - pane, já měl strýčka byrokrata, tak to tedy vím. K téhle práci je potřeba neuvěřitelně mnoho fantazie, kolik jen lze mít. Člověk bez fantazie nemůže hledat zápletky a jejich rozuzlení, kouká proto na televizi a když tam někdo někoho kopne do zadku, tleská ručkama a volá jéje. Člověk s fantazií se podívá na stoň papírů, popsaných ciframi a klikyháky, a objeví v nich drama. A to býval právě ten dobrý, starý byrokrat, ten zvolna a přepočítavě pracující důmyslný stroj s klotovými rukávy, jemná však očka za brejličkami ažít a jenž v opojení příběhem plným protikladů a zvratů, který zrovna rozuzluje, leckdy ani nepostřehne, napije-li se místo ze sklenky piva omylem z kalendáře. Kvůli zatoulaným pěti haléřům byrokrat neodjede s rodinou na dovolenou k Jadranu, až mu manželka hrozí okamžitým rozvodem: stejně by tam chodil jen jako tělo bez duše a mlátil do písku zoufalou hlavou, kam jen ten pětník zmizel, jak se vypařil, protože stala-li se chyba, selhal systém. A selhával-li systém, přestávají platit principy, bortí se svět, a to je přece strašné drama, pád nám na hlavu vlastně celá zeměkoule.

Tak tohle býval dobrý byrokrat.

Spíláme teď byrokratiům, když narazíme na tupý a blbý ouřad. A spíláme někomu, kdo tam vlastně už dávno není. Strýčka dali do penze, žil ve vzpomínkách na své spisy, potom umřel. Bojím se, že už skoro všichni byrokrati vymřeli: ti lidé s neuvěřitelnou fantazií, schopní nad hromadou ležet sádků svůj každodenní, nadšený a velký boj; položky v životní bilanci takových lidí se rovnaly nalevo i napravo, na haléř a bez chyby. Místo nich u stolu sedí někdo, koho ta práce strašně otravuje, protože se prostě musí nějak žít: vaší žádost o něco preventivně zahodí a doufá, že se už vícekrát neozvete. Vidí jen nudný papír či nudnou obrazovku computeru; nevidí konflikt, napětí. Nehledá je. Nemá zájem.

Odešel byrokrat. A svět se změnil.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 9, ročník II.

Září 1987

To byl zase měsíc srpen.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Tak vítajte.....	4
Czechs hold baby hostage.....	6
V. N. Duben: T. C. M.....	7
Není dřevo /rozhovor s mužem, který dobyl Austrálii/.....	9
P. Chudožilov: Óda na uprchlíka.....	11
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	12
Citujeme.....	13
Z vyšších kruhů.....	13
M. Ondrášek: Klokán podle skokan.....	14
J. Hodač: Vo tom hrozny mordu.....	16
J. Kohout: Vojtoviny.....	20
O knihách nových a jiných.....	20
Kultura.....	20
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Sport.....	22
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Autorkou snímku na titulní straně je Stana TRIBBICKOVÁ /Stana Tribbick/, členka The Melbourne Camera Club, původní profest laborantka, kterou kdysi v Československu vydala ČTK na seriálu snímků z veterinárního výzkumného pracoviště. S fotografováním sama začala jako s koníčkem a dotáhla to v Austrálii až do nejvyšší kvalifikační kategorie "A". V současnosti bývá často členkou porot významných fotografických soutěží.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

Většina našich předplatitelů dostává Panorámu od června loňského roku -PŘESNĚ NYNÍ JE TEDY ČAS ZAPLATIT NOVÉ PŘEDPLATNÉ. Účty za výrobu musíme platit včas: prosíme tedy, neodkládejte zaslání těch několika dolarů.

CZECHOSLOVAK

Panoráma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Office:

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panorámy. Vydavatel Czechoslovak Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newsprinters.

Podpsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá namítek proti přetiskování původních materiálů Panorámy jinými exilovými časopisy, bude-li připsán pramen a autor, pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i zámorí na odštíčku ve druhé polovině časopisu.

PANORÁMA

vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, usměrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Jaroslav KOVÁŘIČEK

Tak vítejte

Tak máme po volbách a mne na nějaký čas přešla chuť psát o politice. Zavolaal jsem proto p. redaktorovi. A ten mi navrhl, abych napsal něco pro čerstvé emigranty, z Československa sem stále přicházejí noví lidé. Uznal jsem a souhlasil. A tak sedím nad psacím strojem a lómu si hlavu, o čem vlastně psát. Rady novým emigrantům – toť velké a náročné téma, pokusím se. Zároveň upozornuji zde článek čtenáře, že chtějí-li si ušetřit čas, mohou tyto následující řádky vynechat. Budu ale potěšen, když kdokoli doplní informace či opraví mé omyly.

Nuže, milý čtenáři či milá čtenářko, přibyl-li jste na pátý kontinent teprve před nedávnem, dovolte mi vás zde uvítat. Přijeli jste do země, ve které se stále ještě dá celkem příjemně žít. Do budoucího života zde vám přeji mnoho úspěchů a radosti. Emigrace je závažným krokem v životě a vyvolává mnoho otázek, na které je třeba hledat odpověď. Některé odpovědi jsou stejné pro všechny, jiné se liší podle individuálních představ a potřeb. Musí si je však hledat každý sám, ostatní nám mohou jen pomáhat. Budu potěšen, když mé psaní někomu napomůže položit si ty důležité otázky, více slíbit nemohu.

Emigrace. Komunistický režim si dává nesmírně záležet, aby vštěpoval do vědomí lidí představu o emigraci jako o něčem silně negativním. Emigrant je zrádce, životní zkrachovalec, vyčedený z kořenů; těžko si však může o emigraci utvořit představu člověk, uzavřený v kleci. Vezměme tedy na vědomí, že emigrace je stará nejspíše jako lidstvo samo. Máme-li věřit Bibli, pak první emigranti byli Eva a Adam. Praotec Čech byl také emigrant – jen škoda, že mu došel dech, dnes jsme mohli žít pěkně v klidu na jihu Francie a namísto ve strdí si libovat v červených vínech.

Důvodů k emigraci je mnoho a emigrace je jen přirozenou potřebou lidí v cestě za realizací svého vlastního života. Neznám přesná čísla; odhaduje se, že v Austrálii žije přes 20 tisíc emigrantů z Československa. Austrálie má podobný počet obyvatel jako Československo, a nedávno jsem se dočetl, že v Kanadě žije kolem 20 tisíc Australanů – tedy australských emigrantů. Jejich důvody k emigraci jsou povětšinou rozdílné od našich, ale tento příklad jen ukazuje, že na Západě je emigrace chápána jako jev přirozený. V samotné Austrálii žije dnes asi čtvrtina obyvatel, kteří se zde nenarodili, jsou tu nejen političtí uprchlíci, ale i emigranti sociální a emigranti ryzi, jejichž ústředním důvodem byla skutečnost, že se jim zde líbí více než v zemi jejich původu /mnozí pocházejí ze zemí s vyšší životní úrovní než má Austrálie, např. Švýcaři či Američané/.

Jedním z prvních úkolů československého emigranta je tedy vypudit ze svého podvědomí jakýkoli emigrantský

komplex. Emigrace nemá vyvolávat trauma, nýbrž radost, je přece projevem svobodné volby a do exilu jsme šli za svobodou, jak alespoň tvrdíme. Emigrace nás však nezabavuje ani lásky ani zodpovědnosti k rodné zemi, jinou rodnou zemi totiž mít nemůžeme. Nová země se stává místem našeho budoucího života, proto i k ní si musíme začít utvářet důvěrný vztah.

Austrálie. Dostali jsme se sem všichni z rozličných důvodů, mnohé z nás před léty ani nenapadlo, že se do tohoto kouta světa kdy podíváme, natož že tu jednou budeme žít. Jsou mezi námi krajané, kteří si přáli dostat se do Austrálie, když už se pro emigraci rozhodli. Jiné sem zahrnala náhoda, třeba to, že je nevzala Kanada či Amerika. V počátečním období není neobvyklé pochybovat o tom, zda-li to byla šťastná volba, obzvláště tehdy když se věci nedaří tak, jak by si člověk přál.

Na základě vlastního poznání mohu říci, že to nebyla špatná volba. Austrálie má své nevýhody, ale oproti jiným zemím má řadu výhod. Je to země emigrantská, a tak tu přistěhovalec není chápán jako cizí element, narodil od evropských zemí silně historických. Je tu nejen příjemné klima, ale i životní úroveň je slušná, aniž by pracovní tempo bylo přehnané. Schází nám středověká architektura, máme však moře a oceány a hodně prostoru. Vegetace se velice liší od středoevropské, skutečný milovník přírody si ale časem zamiluje i australskou buš, která je na první pohled šedivá a nezáživná, bedlivým pozorováním však začne člověk objevovat bohatství kvítků i nádherné zbarvených papoušků.

Je to země mladá, a tedy dynamická a rychle se vyvíjející. Nabízí nám příležitosti se na tomto národním rozvoji podílet, to je snad nejsympatičtější vlastnost Austrálie. Její vzdálenost od světových center není jen nevýhodou; ostatně ceny letenek jsou dnes přijatelné a není mimo dosah možnosti emigranta pozvat si na návštěvu rodiče či navštívit starý kontinent. Mnozí z nás prošli začátečním stádiem, kdy jsme nemohli najít uspokojivou práci a nic se nedařilo podle našich přání, a tak jsme vinili Austrálii, domnívaje se, že jinde by se nám dařilo lépe. Potíže začátků v emigraci jsou však obdobné i v jiných zemích. Našinec se totiž musí nejprve odprostit od svých československých představ a mýtů a uzpůsobit se nové situaci. Tento problém má kdekoli na světě i kdekoli v Austrálii, takže je jedno, jestli vás letadlo vysadilo v Sydney, Adelaide či Perthu. Rozvíjet umění žít v emigraci může, ba měl by člověk všude, časem si najde místo, které mu nejlépe vyhovuje. Podléhat proto dojmu, že Austrálie byla omylem, je jen mařením času a energie.

Jakmile se tu člověk ocitne, je nejlépe situaci rychle akceptovat a začít na ní pracovat k vlastnímu prospěchu. S elánem a optimismem se věci lépe daří. Rád vzpomínám na svého přítele z Prahy, tam již uznávaného fotografa, jak zde v začátcích plnil v Melbourne buřty, chodil za práce utahaný, ale přesto se usmíval a razil heslo: Když mě nezničili komunisti, tak mne nemůžou zničit kapitalisti. Dnes je úspěšným a významným australským fotografem. Ani já jsem neměl začátky snadné, a tak jsem to asi po pěti letech vzdal a vrátil se do Evropy. Za půl roku jsem byl zpátky a vyléčen. Dnes již považuji Austrálii za svůj pravý domov, aniž bych se musil bát být k ní kritický.

Nesnadné začátky. Omlété téma mezi emigranty. Mnoho okolností určuje, jak snadný a úspěšný bývá start v no-

MILOŠ TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

Pokud si chcete instalovat plynové ústří, topení svépomocí, mohu Vám obstarat potřebný materiál se ZNAČNOU SLEVOU!

TEL.: /03/ 548-1210

vé zemi a u toho kterého jedince. Všeobecně se ale dá říci, že nejsvízelnější začátky měli emigranti poúnoroví. Přicházeli se smlouvou, podle které museli dva roky pracovat tam, kam je úřady poslaly. Je nasnadě, že byli používáni především jako levná pracovní síla bez ohledu na jejich kvalifikaci. V 50. letech nebyla rovněž australská společnost tak tolerantní k cizincům, jako je dnes. Pořádné jazykové kursy neexistovaly, s uznáním kvalifikací byly potíže. Byly to začátky nesnadné, ale většina těch starších emigrantů na ně dnes vzpomíná spíše s úsměvem než se zatrpklostí. Je mezi nimi značná řada lidí, kteří se znatelně podíleli na rozvoji moderní Austrálie.

V roce 68 byly podmínky pro emigranty nesrovnatelně lepší, od té doby se ještě notně vylepšily. Péči, jakou dnes Austrálie poskytuje novým emigrantům, najdete málokde na světě, snad jen v Kanadě a možná ještě jinde. To však neznamená, že by čerstvý emigrant neměl dnes žádné problémy. Je na nás, zkušených, situaci tak chápat ve vztahu k novějším krajanům. Bez ohledu na rozsah služeb poskytovaných vládou musí každý čelit některým základním potížím.

První z nich je znalost jazyka: problém je podobný pro ty, co neznají ani slovo, stejně jako pro pokročilé - angličtina učebnic je jiná než ta každodenní. Jakákoli předběžná znalost je jistě výhodou, znám ale případy lidí, kteří se ve vlasti naučili obstojně anglicky, a přesto měli těžkosti s domluvou, zatímco jiní se dovedli zdárně postarat o své záležitosti se zásobou několika desítek slov.

Druhým problémem je neznalost prostředí a nový systém společenských hodnot. K tomu se přidružují komplikace

ryze osobní, jako pocity nejistoty, strach z neznámého apod. Jak nejlépe těmto obtížím čelit? Odpovědi mohou být různé v různých případech, jsou však přístupy všeobecně prospěšné. Snad každý úplně nový emigrant prochází nejprve vlnou extáze - útěk se mu zdařil, dosáhl své touhy, je nadšen novým a exotickým prostředím, pln obdivu z pláží a obchodů. Záhy se jeho život poněkud ustálí a může se dostavit antiklimax. To může být období i nebezpečné, znám lidí, kteří psychicky podlehli a následků se už nikdy nezbavili. Občas je potkáváme, jsou za hořklí, nevraživí k Austrálii, veskrze negativní, jejich jedinou hnací silou života zdá se být sebelítost. Příčiny takových stavů jsou jistě složité, ale takovým lidem je těžko pomoci.

Co se tedy dá dělat, přepadnou-li člověka chmury? Je zdravé si tyto pocity plně přiznat, nesnažit se je potlačit, zasunutý do podvědomí působily by beztak negativně na psychický stav. Jakmile si ale člověk své citlivé místo ozřejmí, má už možnost začít na nich pracovat směrem k lepšímu. Stav pochyb a nejistot jsou běžné a netřeba se jimi děsit. Je však záhodno ušednout, opřít se pokud možno od citových vznětů a probrat svoji situaci rozumovou úvahou. Nesnáze se přece daly předpokládat, je teď jen otázkou, jak nejlépe je řešit. Vypracovat si pro sebe plán postupu, takový, který nejlépe vyhovuje vlastní osobnosti i daným podmínkám. Jako inspiraci pro takové situace mohou nabídnout dvě anglická přísloví. You can't win them all /nemůžeš vždycky vyhrát/ a It's impossible to help someone who does nothing /tomu, kdo nic nedělá, nelze pomoci/. Je tedy rozumné nenechat se příliš deptat občasnými nezdary, ty už patří k životu a nelze-li se z nich alespoň poučit, je nejlépe na ně rychle zapomenout.

Je rovněž rozumné hospodařit se svojí energií a udržovat si elán. Člověk, který se s vervou pustí do řešení svých problémů, je časem vskutku vyřeší a zjistí, že čím více úsilí vynakládá, tím nápomocnější je jeho okolí. Byly napsány celé kopce knih o účinnosti pozitivního myšlení, není na škodu si v nich někdy počíst.

Rady. Můj děda rád mi říkával, že dobrá rada je nad zlato, já se ho ale zapomněl zeptat, nad co je špatná rada. Na rady si musí dát člověk pozor. Mezi krajaný se najde mnoho ochotných radíků, jejich dobře míněné rady nemusí však nezbytně směřovat ke šťastným koncům /ostatně při psaní tohoto textu neustále zápasím s obavou, abych neradil příliš kategoricky, jednak nejsem vševědoucí a navíc neznám už přesné myšlení dnešního emigranta z Československa/. Přesto je užitečná rada často tím nejceněnějším, co může zkušený člověk poskytnout méně zkušenému. Potkal jsem se ve svých začátcích s mnoha krajaný a za některé rady jsem dodnes vděčen. Radu, stejně jako každou jinou informaci, však třeba podrobit kvalitativní kontrole. Já jsem si našel způsob velmi prostý - rady od lidí úspěšných jsem si snažil brát k srdci a na rady od lidí neúspěšných jsem se snažil zapomenout. Dnes mne jen mrzí, že jsem mnohých dobrých rad nedbal, ale učení se chybami je také součástí poznávacího procesu a kdyby člověk občas neprovedl nějakou tu hloupost, o čem by mohl jednou poutavě vyprávět vnoučatům?

Sběr informací je však tou první a nejdůležitější úlohou čerstvého emigranta na cestě do zdárných let budoucnosti. Je dobré vědět, od koho si nechat poradit. Chcete-li rychle zjistit možnosti ve vaší profesi, pak je záhodno najít člověka, který v oboru pracuje a zná situaci.

Některé rady zdarma mohou být zatraceně drahé, a proto je lepší za dobrou radu občas zaplatit - například při koupi auta se může velice vyplatit prohlídka odborníky z autoklubu, kteří si sice naučtují asi 50 dolarů, ale jejich názor bude kvalifikovaný a může ušetřit stovky dolarů za opravy. Já se dnes děším při vzpomínce, jak jsem šel jednou s přítelem kupovat auto a přivezli jsme strašný kráp; měl jsem sice dobrou vůli být nápo-

PRACUJTE S BARVAMI

**NATĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

THE PAINT SPOT

STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$ 23.90**

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

Z NAŠEHO ÚHLU

mocným, zcela mi ale uniklo, že se rozpadl motor. Nechoďte proto za mnou o radu, budete-li potřebovat vybrat auto.

V Austrálii je dnes postaráno o informace pro emigranty rozhodně víc, než bývalo v našich začátcích. Neprohloupí, kdo zpočátku stráví hodně času získáváním co největšího kvanta informací. Záhy zjistí, že zde existují možnosti, o kterých se mu ani nesnilo. Hlavní příčinou chudoby v této zemi je právě ignorance vedle neochoty a lenosti starat se o své věci.

Neschopnost samostatného jednání a rozhodování je známým problémem mnoha emigrantů ze "socialistických zemí" neboť komunistický režim nejenže nepodporuje osobní iniciativu občanů, ale záměrně ji ubíjí. Ten režim sice občanovi poskytne občas vodu a trochu zoub, drží jej však v kleci. Uprchlík z takového klece musí s nabytou svobodou přijmout také zodpovědnost za svůj život, chce-li vskutku realizovat své představy.

Nenaučí-li se této zodpovědnosti či je-li jí neschopen, bude o něho i tak minimálním způsobem postaráno, ve výsledcích se ale nebude mnoho lišit od člověka "socialistického". V případě emigranta se tak realizuje vlastní smysl jeho rozhodnutí; velká životní příležitost - kterou čin emigrace vskutku je - zůstane promarněna.

Mám jen jednu jedinou radu, kterou si dovoluji zcela upřímně nabídnout - poslouchejte pozorně všechny rady, sbírejte však jen takové, které vám budou napomáhat stát se sám nejlepším rádcem. Neznalost je temnotou, ve které se pouze bloudí.

P.S. V budoucnu se více rozepíši o konkrétních problémech, jako je práce, bydlení atd. Uvítal bych, kdyby čtenáři případně sami napsali, jaké náměty by je nejvíce zajímaly. Záležitosti, o kterých vím málo nebo nic, bych přenechal k zodpovězení jiným krajanům, k takovému úkolu povolaným.

Jan Dus na základě svých zkušeností z vazby poslal dopis Federálnímu shromáždění, v němž požaduje, aby vězni-nekuřáci nebyli umísťováni do stejné cely se silnými kuřáky.

+++ Csemadok, kulturní organizace maďarské menšiny v Československu, byl v roce 1972 vyloučen z tzv. Národní fronty pro svou aktivitu koncem 60. let. O jeho současném osudu máme protichůdné zprávy - podle informací Rady svobodného Česlovenska je Csemadok od 1.1. 1987 opět členem NF, podle materiálů Charty 77 z Prahy však slovenské min. vnitra jeho stanovy neschválilo a sjezd organizace byl odložen na neurčito. Opět podle RSČ se něco na způsob sjezdu Csemadoku uskutečnilo v dubnu a mj. se při té příležitosti konstatovalo, že svaz má 90,000 členů.

Czechs hold baby hostage for escaped parents' return

THE AUSTRALIAN - jediný celoaustralský deník - pod tímto titulkem ve svém vydání ze dne 25. srpna informuje o osudu rodiny Holcovy - Jiří, Hanna a syn Radek - kteří nedávno přijeli do Bristane. V Československu

však museli zanechat svou 18měsíční dcerku Veroniku; doufali ovšem, že čs. úřady z humanitárních důvodů umožní, aby se dítě mohlo připojit k rodičům v Austrálii. Tato naděje se ovšem prozatím ukázala marnou a Holcovi nyní vedou zoufalý boj o svou dcerku. Dle vyjádření mluvčího ministerstva zahraničních věcí Austrálie - jak uvádí The Australian - není toho mnoho, co se ve věci dá dělat. Z dopisu pana ministra Haydena, jak jsme jej otiskli v minulém Panorámě, však vyplývá, že se leccos dělat dá v obdobných případech a sám pan ministr zdůraznil, že právě v tomto směru svou nedávnou cestu do Československa považuje za úspěšnou. Doufáme tedy, že australská diplomacie si opět procvičí svaly a dokáže, že jí na štěstí nových obyvatel země - nepochybně příštích australských občanů - doopravdy záleží.

Holcovi uvádějí, že oba jsou věřícími křesťany a jejich cesta do Austrálie byla sponzorována Christian Outreach Centre v Brisbane. Pan Holec sdělil, že odmítl vstoupit do KSČ, což mělo za následek osobní komplikace; paní Holcová kvůli svému náboženskému přesvědčení měla problémy jako učitelka.

Panoráma manžele Holcovy vítá v Austrálii v naději, že se vše se nakonec v dobré obrátí. Věříme, že naši čtenáři budou Holcovým všestranně nápomocni.

panoráma V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panoráma připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.
- novinové stánky Mid City Newsagency před nádražím Princes Bridge, Flinders Street/oproti Elizabeth St./ a Spencer St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach
- Porter Newsagency, 203a Castlereagh St., Syaney

V. N. DUBEN

T.G.M.

V polovině září si připomínáme 50 let od smrti prvního čs. prezidenta, filozofa a politika světového významu

Mluví a píše se o návratu k Masarykovi. Nejnověji návrat k TGM doporučují signatáři Charty 77 a s nimi i mnozí obrozenci marxisté. Důslední demokraté, kteří vždy odmítali marxismus a tím více marx-leninismus, se k Masarykovi vracet nemusí. Naopak. Většina z nich je přesvědčena, že Masaryk je stále daleko před námi.

Vždyť už roku 1898 ve své "Sociální otázce" provedl kritickou analýzu Marxe a marxismu, k jaké teprve nyní dospívají četní marxisté po trapných a bolestivých zkušenostech s marxistickou praxí ve východní Evropě.

Masaryk nikdy netvrdil, že sociální nespravedlnost neexistuje: "Přeji si, aby nebylo bídy, aby všichni lidé slušně žili prací a v práci, aby každý měl pro sebe dost místa, "elbow room", jak říkají Američané. Humanita, to není bývalá filantropie, filantropie jenom pomáhá tu a tam, ale humanita hledí opravit poměry zákonem a řádem."

Dělnická a sociální otázka byla pro Masaryka převážně otázkou duchovní a mravní. Byl toho názoru, že stejně jako bohatý i nemajetný a chudý dělá chyby. Proti krátkozrakému egoismu bohatých stojí často závist chudých. A právě na této skutečnosti budovali komunisté demagogický svou t.zv. revoluci. Egoismus a závist rozruší podle Masaryka lidskou duši a z toho vzniká sociální zápas nejméně nejšetrnějšího způsobu.

Masaryk byl proti krvavé revoluci, která nic neřeší: otroci si jen vymění místa s pány! Masaryk byl pro klidný sociální vývoj. A výsledky práce demokratických odborů na Západě mu dnes dávají za pravdu. Otázka sociální není pouze otázkou jedné třídy, jedné kasty; je to otázka všech. Otázka sociální musí být rozřešena cele a především pozitivně. To znamená osvětlit a oteplít hlavy a srdce všech, dát duchu moc nad hmotou, potlačit sebelásku a egoismus. Otázka sociální je podle Masaryka otázka mravnosti, popřípadě nemravnosti.

Masaryk chtěl, aby se dělnictvo nestalo lacinou kořistí demagogů. Proto už v devadesátých letech minulého století dal popud k osvětové a vzdělávací činnosti mezi českými dělníky.

Sovětský bolševismus viděl na vlastní oči. Viděl v něm především nelidskost, krutost a prvky carského barbarství. "Bolševismus se prohlásil za non plus ultra vývoje a prohlásil se neomylným - odtud jeho inkvizice - a ze stejných příčin a důvodů jako inkvizice španělská. Neomylnictví je projev nevzdělanosti... Bolševická diktatura pramení z nekritického, celkem nevědeckého neomylnictví..." Tak Masaryk píše už ve dvacátých letech, kdy ještě nemohl tušit, co přinese

Foto V. Urban

Rusku a světu krvavý stalinismus, jehož obětí je podle nynějších odhadů odborníků na 25 milionů lidských bytostí. Masaryk však tušil, kam povede zdůrazňování generální politické linie a potlačování levých a pravých úchylek v Sovětském svazu.

Podle Masaryka každá teorie či filozofie, zejména filozofie dějin, musí být předmětem vědeckého zkoumání, revize a zlepšování; proto vzniká revizionismus, který je nutno vítat a ne krvavě potlačovat, jak jsme byli až dosud svědky v zemích t. zv. socialistického tábora. "Když tak povážím", prohlásil Masaryk v době, kdy stalinisté teprve začali revizionisty věšet a střílet, "že lidské dějiny, pokud o nich máme památky, trvají snad jen nějakých deset tisíc let, že jsme teprve na prahu vývoje, jak pak si můžeme myslet, že nějaký ten vašnost, císařista nebo revolucionář jedním rázem ten vývoj defonitivně dovrší. Představte si, že máme před sebou ještě statisíce, miliony let - a to chceme být se vším hotovi?"

Vývoj v Maďarsku od r.1956, obrodný proces v Československu, Solidarita v Polsku a posléze i glasnost a perestrojka v Rusku by Masaryka zřejmě nepřekvapily. Takový je člověk a nic na tom nezmění ani Marx, Lenin či krvavé lázně Hitlerů a Stalinů.

Nejlépší argument pro demokracii, pro demokratický způsob života a pro demokratické zřízení /nejlepší vzory viděl v USA a Anglii/ Masaryk hledal ve více v člově-

Pokračování na další straně

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

ČIŠTĚNÍ

STEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedačích souprav a interiéru
automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Československy se slevou!

ENCYKLOPEDIE

která by neměla chybět v žádné
rodině:

WORLD BOOK AND CHILDRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

PŘES HRANICE GENERACÍ

ka a v jeho hodnotu, v jeho duchovnosti a v jeho nesmrtelné duši. Demokracie není jen formou státní, není jen tím, co je napsáno v ústavách. Demokracie je názor na život. Demokratický ideál není jen politický, ale i sociální a hospodářský.

Za ústřední bod svých názorů na demokracii a svých ideálů humanitních /dnes se říká "lidská práva"/ Masaryk vždy považoval člověka, jednoho, každého bez rozdílu. Tedy ne masy, cavy či nějaké jiné anonymní seskupení, kterému se v politice říká "lid".

Masaryk jako by předvídal dvojí tragédii v historii čes. státu, když uvažoval o problémech malého národa: "Jsme národ malý, musíme si být vědomi, co to znamená v nové evropské konstelaci, co to znamená pro poměr česko-slovenský, co to znamená v ostatních vnitřních otázkách naší renebeliky a co to znamená v politice zahraniční". Podle Masaryka Češi jsou národ malý, ale právě proto mají úkoly velké: "Kdykoliv jsme zvítězili, dalo se to pokazit více převahou ducha nežli mocí fyzickou." Právě malý národ musí využít všech svých sil, a proto musí soustředit své síly. To však neznamená mrtvou, vše ubíjející svornost či umělou jednotu za každou cenu.

Masaryk věřil, že se světový vývoj nedá zastavit či dokonce zvrátit násilím zbraní nebo dogmatickými ideologiemi či diktaturami. Podle Masaryka lidský duch, i kdyby byl kdykoliv a jakkoliv usměrněn nebo učiřen služebným, vyvine se opět znovu a znovu s vítězným požadavkem svobody. "Nikomu nerostou stromy do nebe" říkával.

Ve Spojených státech bývá Masaryk často srovnáván s Thomasem Jeffersonem /jak letos připomněl prezident Reagan/, případně s Abrahamem Lincolnem /"Vláda lidu z lidu a pro lidi"/. Roku 1921 vyšel v Praze anglicky a česky spisek "Prezident Masaryk a duch Abrahama Lincoln", který napsal belgický profesor na britské univerzitě Charles Sarolea. Z tohoto spisku cituji na závěr odstavec, ve kterém autor už před 65 lety předvídal, že Masarykovy myšlenky budou platit i dnes:

"Historikové se často divili, že Češi a Slováci zažili tolik tragických změn. Zkoumáme-li však příčinu jejich utrpení a jejich politických porážek v minulosti, najdeme ji, jakkoliv to zní paradoxně, v mravní a politické převaze českého a slovenského národa. V politice se často stává, že ten či onen národ dosahuje dočasně úspěchu, protože přišel v pravý čas... A snad nejlépe si vysvětlíme, co nás jinak máte v českých dějinách, uvědomíme-li si, že se český národ opět a opět dostavil na scénu příliš časně a že jej stihl osud těch národů, které náhodou razí cestu dříve, než jiné národy jsou připraveny kráčet v jeho šlépějích..."

Pozn. redakce: Většina Masarykových knih byla vydána také v angličtině. V sedmdesátých letech vydalo univerzitní nakladatelství "The Bucknell University Press"

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/.....\$ 16 v Austrálii
zámoří \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Panoramy - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

v Lewisburgu v Pensylvánii "Otdaku sociální", "Novou Evropu" a "Ideály humanitní". "Světová revoluce" vyšla v USA už v roce 1927. A v Londýně vyšla r. 1960 kniha Edwarda Polsona Newmana "Masaryk" s předmluvou R.B. Lockharta. Atd.

Pozoruhodným smyslem pro perfektní servis vládnou Čs. aerolinie. Účastník rekreace ROH, vracející se ze SSSR, v Leningradu zjistil, že letadlo má mezipřistání v Bratislavě a rozhodl se tedy vystoupit tam, protože je ze severní Moravy. Leningradská kancelář ČSA mu však odmítla provést změnu, pokud si nesežene 14 /!!/ dalších pasažérů se stejným úmyslem - pak by to snad šlo. Čupný rekreatant nicméně v Bratislavě vystoupil, ale ČSA stejně nepřelstě: nelitostně poslaly do Prahy aspoň jeho zavazadla.

Vážení čtenáři PANORÁMY,
díky laskavosti Pavla Jindry, ředitele firmy Tech-Rentals Pty. Ltd., budeme moci část administrativní práce kolem časopisu svěřit computeru. Bude to pro nás milá pomoc, protože - jak jistě víte - všichni všechno děláme při plném zaměstnání, o volných chvílích během týdne a o víkendech, abychom udrželi nákladem časopisu. Dosavadní systém evidence předplatného a rozmožování adres byl opravdu vyčerpávající a upomínání čtenářů, dlužících předplatné, představovalo další /a dost trapnou/ záležitost navíc. To se tedy v budoucnu zjednoduší a budete průběžně a přesně vědět, kdy máte poslat svůj šek, protože my - ať se nám to líbí nebo ne - musíme účty za výrobu a distribuci platit naprosto přesně. Někteří čtenáři /nakolik fyzicky zvládneme při nalepování adres vše kontrolovat/ našli na obalu dnešního čísla upozornění, že jejich předplatné by bylo vhodné obnovit. Touto cestou o totéž prosíme i ty čtenáře, kteří časopisu těch pár dolarů dosud dluží a jiná jsme upozornění nestihli na obal nalepit. Nemusíme se snad přesvědčovat, že příprava Panoramy stojí každý měsíc značnou sumu, přestože nikdo z nás kolem ní z časopisu nechce /a ani nemůže/ dělat živobytí. A skoro bychom se před tím computerem styděli, kdybychom mu jako jeden z prvních úkolů ukládali, aby "lovil" dlužníky. To radši ať z nás získá dojem, že nic takového není u našich potřeba: proto prosíme tu abývající část našich čtenářů, kteří zatím zaslání šeku odložili, aby už nevzdali. Při postupném přechodu na computer může samozřejmě dojít i nějakým chybám - budeme Vám moc vděční, když nás na ně sami upozorníte, abychom takové případně "blechy" mohli hned vychytat. Ale doufáme, že toho nebude potřeba. S díky Vaše

PANORAMA

Melbournští turisté dobře znají alpskou cestu přes viktoriánské hory a doly z národního parku Baw Baw do národního parku Kosciusco. Pro ty, kterým těchto 350 km nestačí, se nyní připravuje 5000 km dlouhá značkováná cesta z Melbourne do Cooktownu, vhodná pro pěší turisty i jezdce na koních. Trasa vede přes všechny pro Austrálii typické přírodní útvary, jako alpské pláně a horské hřbety, údolí, suché planiny, deštivé prales a oblasti či místa historického významu. Na stezce budou stragičky rozmístěna tábořiště a zdroje pitné vody ve vzdálenosti jednodenního pochodu.

Není dřevo...

Kdysi - a to mu bylo devatenáct - býval označován za nejrychlejšího pozlacovače v Československu. Vzpomínkou na to, jak to uměl, je dodnes třeba pražská Staroměstská radnice.

Pak přijel do Austrálie, postavil si dílnu v buši a začal dělat něco, co nikdo do té doby neznal, co nikdo do té doby nepotřeboval a o co nikdo tedy neměl zájem. Ale on v to věřil - a prorazil.

A po letech, kdy už se kolem jeho firmy točily statisíce dolarů a záhy i víc, opět se pokusil o něco, čemu se kdekdo shovívavě smál, od expertů soukromého byznysu až po australskou vládu. Zabalil ruksak a šel. A zatímco všichni kolem krčili rameny, on zase věřil - a zase prorazil.

Jan KOŠNAR, posléze vyznamenaný vládou státu Victoria i australskou federální vládou: například ocenění "za přínos ekonomickému rozvoji Victorie" neobdržela žádná jiná firma ani jednotlivec, jeho jediným držitelem je právě on.

Zaznamenaná v melbournském předměstí Airport West, v impozantním výrobním komplexu /jednom z několika/, uprostřed obrazů, rámu, zlata a rukou, které dovedou.

O TOM, JAK SE V AUSTRÁLII NAKLÁDALO S OBRAZY KDYSI DÁVNO, VLASTNĚ ZCELA NEDÁVNO:

Obyejně se vzala lišta, která měla nějaký zářez, aby do toho - jakžtakž zapadl obraz, případně i sklo, uřízlo se to, spojilo, nastříkalo podkladovou barvou a pak něčím navrch. Někdy bronzem, aby to vypadalo jako "zlato", ovšem bronz nemá žádný lesk a záhy černá. V Austrálii existovaly všeho všudy asi jen čtyři lištové profily a lidé chápali rám čistě jako něco, co má držet obraz pohromadě, aby se dal pověsit na hřebík.

O TOM, ŽE UMĚT NĚCO V AUSTRÁLII NEZNAMENÁ NIC, NEDOKÁŽEŠ-LI TO TAKY PRODAT:

Rámařský průmysl tu vůbec neexistoval. Když jsem povídal, že jsem rámař, pokývali vždy vědeckou hlavou - aha, tedy tesal... To nebylo jako dělat páčky: o párku má každý nějakou představu a když je tedy začne vyrábět, máš dobrou šanci i prodat. Ale u mne lidé naprosto nevěděli, co vlastně prodávám. Tak mi trvalo 10 let, než jsem je přesvědčil, že to, co dělám, vlastně chtějí a potřebují, než jsem si vybudoval poptávku. Než lidé pochopili, že rám dělá obraz asi tak, jako šaty dělají člověka. Tady na fotce je prvních 30 vzorků listů, které jsem nabízel v roce 1951... Teď vyrábíme na 1500 druhů a doslova každý rámař od nás něco bere. Samozřejmě tím, že jsem v Austrálii vybudoval rámařský průmysl, vybudoval jsem si i konkurenci. Jen v Melbourne máme rámařských firem asi 240."

O TOM, ŽE LIDÉ UŽ VĚDÍ, ALE STEJNĚ POŘÁD LECCOS NEVĚDÍ:

Především si kdekdo myslí, že zlato nějak rozpouštíme a pak jím rámy natíráme. Ve skutečnosti se pozlacuje pomocí tenkých plátků, takových listůček bys musel narovnat na sebe asi 400, abys dostal jeden milimetr. A s tím se tedy musí umět zacházet. Lístky se na rám vlastně nafukují, ani dýchat se přitom pořádně nedá a když někdo projde kolem a zvíří vzduch, znamená to katastrofu. Ale i když tohle lidé pochopí, tak si stejně myslí, že se vezme kus dřeva a zlato se na ně jen tak nějak přilepí. Rámy se jim tak někdy zdají být drahé. Nechápu, že konečný výsledek závisí na tom, co není vidět, na přípravě. V průměru je

potřeba 25 podkladových nátěrů, než se dá zlato nanést. A pak se ještě musí chránit různými laky před vlivy prostředí a mechanickým poškozením. A taky se několika barvami patinuje a zase otírá, aby rám budil dojem, že jde o starý výrobek. Některý obraz by bez toho byl nemožný, vysloveně to potřebuje.

O TOM, ŽE VŠECHNO ZLE JE K NĚČEMU DOBRÉ A ŽE MOMENTÁLNÍ PROHRA JE VLASTNĚ POTENCIÁLNÍM KLÍČEM K ÚSPĚCHU:

Těžká chvílka najednou přišla asi před 15 roky. Australské výrobky začaly být hrozně drahé kvůli vysokým mzdám, tedy se všeobecně zvyšoval dovoz z laciných zemí. Tamější produkce ovšem po stránce kvality byla dost ubohá, neměli tam žádnou tradici a s výrobou se u nich začínalo jen právě proto, že lidé byli ochotni dělat za málo. Nicméně pro tu část trhu, který jde především za nízkou cenou, se objevila alternativa a záhy to začalo být znát. Zaměstnával jsem tenkrát asi 100 lidí, ztratili jsme dost zakázek a museli jsme i propouštět. Strašně mě to mrzelo. Dělníky jsem celou dobu něco pomalu učil a teď to vše mělo být k ničemu. A chápal jsem i jejich situaci - někteří pro mne dělali už hodně dlouho a uměli vlastně jen to, co se tady naučili, jejich uplatnění v jiném oboru by tak bylo nesmírně obtížné. Tak jsem se rozhodl: dobrá, dovážejí nám sem lišty - tak my to nahradíme tím, že část naší produkce vyvezeme ven.

O TOM, ŽE KDYŽ SE AUSTRALSKÁ VLÁDA BOJÍ, TAK NEJDE DO LESA, ZATÍMCO KLUK FÚVODEM Z LITOMYSLE SE NEBOJÍ, DO LESA JDE A NĚCO TAM NAJDE:

Na ministerstvu obchodu mi rovnou řekli, že nemám nejmenší naději, abych prý nechal snění. Takhle kdybych nabízel nerosty, ovce, maso, ovoce... ale rámy na obrazy? Exportovat něco, co obsahuje spoustu drahé australské práce někam, kde je práce laciná, je přece pitomost! A kam taky vyvážet? V Evropě to sami dobře dovedou, mají tam skutečné machry, a v Americe jsou zvyklí zvednout telefon a mít zboží dodané druhý den. Jak tohle chceš

Pokračování na další straně

MA LO V Á N Í - T A P E T O V Á N Í - N Á T Ě R Y

Vám kvalitně a rychle provedou JOSEF a PETR.

Telefon: /03/ 277-2326

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek

Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

J. Košnar s nepatrným zlomkem kolekce rámců.

kázat z místa s takovým geografickým handicapem, jako i Austrálie? No a přesto to byla právě Amerika, kam jsem začal exportovat a dělal jsem tam obchody dobrých deset let. Ale odpočátku jsem koukal po bližším trhu, um by se zboží dalo dopravovat rychle a s co nejmenšími náklady. A ministerstvo obchodu mi zase bralo chuť informací, že všude v okolních zemích je životní úroveň mnohem nižší než v Austrálii a že tedy si tamější lidé moje rámy docela jednoduše nebudou moci dovolit. Naštěstí jsem se s takovým závěrem nespokojil a začal jsem sousední země studovat vlastní silou. A tak jsem třeba zjistil, že Indonézie tenkrát měla kolem 180 milionů obyvatel, z nichž většina na tom opravdu nebyla nejlépe, ale přesto dobrých 20 milionů lidí tam mělo životní úroveň stejnou nebo dokonce vyšší než v Austrálii! A to je malý trh? Tak jsem si zjistil, kolik v Hongkongu žije vlastně Evropanů a Američanů. Málo to nebylo - byli tam sice většinou přechodně, ale usoudil jsem, že každý přece má snahu i dočasný příbytek si zařídit podle vlastního vkusu. A v Singapuru jsem zase zjistil, že se tam hodně staví a že životní standart - ne sice hned, ale určitě do několika roků - půjde nahoru. Tedy jsem došel k právě opačnému závěru než ministerstvo obchodu. A skutečně jsem se nespletl.

O TOM, ŽE NETŘEBA SE BÁT ČÍŇANA, NEUMIS-LI ČÍŇANSKY:

Tak jsem vyrazil se podívat, co tamější rámaři nabízejí. Nebylo to ohromující. Nějaké bambusové rámečky a laciné lišty z Tajvanu či Malajska, jejichž kvalita se s naší běžnou produkcí vůbec nedala srovnat. Trochu mě zkraje zaskočilo, že tam ale neměli buď vůbec žádné profesio-

nální adresáře a když snad někde něco měli, bylo to spolehlivé jen v čínštině. Nezbylo mi nic jiného než si zabalit ruksak, dát dovnitř nějaké fotografie z naší výroby a pochopitelně i vzorky, a vyrazit pěšky do čínské čtvrtě. Zapotil jsem se, nedomluvil, ale aspoň jsem pochopil, že když někdo sedí na chodníku a kladivem buší do kusu dřeva, které si přidržuje nohou, tak že to zřejmě bude místní rámař. Otevřel jsem tedy batoh, ukázal obsah. Každému se to moc líbilo, ale u toho taky zatím zůstalo. Chápal jsem to. Nikdo si nedovedl představit, jak to, co nabízím, dostanu z Austrálie do Hongkongu nebo Singapuru, jak to vše zorganizovat. Rámaři jsou tam drobní řemeslníci, kteří dovedou obchodovat jen z ruky do ruky, přes pult. Nemohl jsem zabrat. Ale byl jsem pevně přesvědčen, že tam je potenciální trh a svou myšlenku jsem neopustil. Další rok jsem si do Singapuru vzal tlumočníka a přesvědčili jsme nejdřív jednoho rámaře, který měl evropské zákazníky, prodali jsme mu pár metrů. Tak se začalo pomalu, hodně pomalu. Pak rámaři přibývali a každému jsem víceméně zdarma poslal něco, co by mohl vyzkoušet. Trpělivost je velká ctnost. Prvních 5 let jsme na exportu prodělávali. Až se vše začalo vracet a v současnosti si na ministerstvu obchodu myslí, že přeháním, když uvádím naše čísla. Do Singapuru, Hongkongu a Indonézie vyvážíme ročně zboží za půl milionu dolarů. Když jsme k tomu přidali také Nový Zéland, zvýšil se náš export asi na \$ 650.000. Lidé, kteří hledají kvalitu, jsou také ochotni za ni zaplatit.

O TOM, CO JSOU PILÍŘE ÚSPĚCHU:

To se dá říci stručně: kvalita, spolehlivost, trpělivost. Člověk si musí uvědomit, že všude jsou lidé někdy trochu, jindy hodně jiní. Třeba na Novém Zélandu se sice taky mluví anglicky, ale všichni jsou tam mnohem více nedůvěřiví. Když někdo z větší země chce na Novém Zélandu cokoli prosadit silou, neuspěje. Tamější lidé musí postupně pochopit, že se na tebe mohou spolehnout. Jakmile jednou zklameš, jsi ztracen. A tohle ještě víc platí o asijských zemích. Tam je mentalita naprosto odlišná, tedy se na věc musí zcela jinak. I dopisy se musí naučit psát odlišným stylem: nelze jít rovnou k obchodu, jak jsme zvyklí. Mnohem důležitější je věnovat pozornost osobním záležitostem, obchod je jaksi navíc. Člověk, se kterým jednáš, potřebuje cítit, že je pro tebe moc důležitý, že je moc a moc důležitý vztah mezi jeho a tvou rodinou.

O TOM, ŽE BEZ KASLIČKY TO NEJDE, BA ŽE NA NÍ NĚKDY STRAŠNĚ ZÁLEŽÍ:

Kdykoli jedu do asijských zemí, vezu nějaký dáreček pro všechny členy rodin svých partnerů. I když to je jen něco malého a laciného, oni si ohromně váží toho, že na nikoho člověk nezapomněl. S rámaři obchoduji stále osobně, mám tam tedy hodně dobrých přátel, zajdeme spolu na oběd, do divadla nebo si zatancovat. To je jediný způsob, jak se s nimi dá jednat. Když tam někdo chce jen rychle vylítnout, prodat a zase vylítnout, nutně si natluče. Obchod se musí krůček za krůčkem vybudovat. Ale jakmile si tamější lidé někoho oblíbí, jsou nesmírně věrní a spolehliví a při placení obvykle přesnější než hodně australských zákazníků. Trochu zvláštní kapitolou je Japonsko. Tam také čekají na dáreček, když přijedeš, ale na čem záleží především, je způsob jeho zabalení. Z toho se nesmí nic slevit, zabalení musí být krásné a perfektní, na sto procent. Naopak Číňanovi na obalu skoro nesejde - hlavně že sis vzpomněl, to se počítá. Abych to shrnul: děláš-li obchod v Asii, musíš se naučit s těmi lidmi jednat. Zvláště máš-li předtím zkušenosti s Američany, kteří jdou rovnou k byznysu - beru totlik a tolik, když prodám, objednáš další, když neprodám, můžeme na všechno zapomenout. Taková obchodní cesta do Asie se protáhne na 5 až 6 týdnů a musíš brát s naprostým klidem, když se ti partner o dvě nebo tři hodiny opozdí. A usmívat

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernícké služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kaderníckých soutěží. Vám s ochotou poskytneme

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel. /03/ 531-5344

se musíš pořád, ať se děje cokoli.

O TOM, ZDA SE BÁT MÍSTNÍCH NAPODOBENIN:

Musí se počítat s tím, že vyvezeš-li něco do asijské země, někdo to tam začne kopírovat. Proti tomu zpravidla nemáš právní ochranu. Takže si musíš být jist, že tvoje zboží je natolik dobré, že napodobenina nutně bude mnohem horší a její výrobce ji tedy neprodá. To je tvoje jediná ochrana. Ale když jsi tím jist, tak ta nejlepši. A hodně důležité je taky pokaždě, když tam jedeš, mít v kufru něco nového. Aby to bylo jako s tím kouzelníkem: ven vyskočí něco, nad

čím lidé jen vydechnou -ááách.

O TOM, ZDA BY STÁLO ZA TO NEDAT NA ZASVĚCENÉ RADY, NAPLNIT RUKSAK I JINÝM ZBOŽÍM A VYRAZIT SMĚREM DO ASIE:

Určitě. Australské zboží - stejně jako z jiné země západní civilizace - je pro asijské zákazníky stále spojeno s představou vysoké kvality. A když se prorazí s tak luxusním výrobkem, jako jsou zlatené lišty, všechno ostatní musí být snadnější.

S J. Košňarem hovořil J. Hodač

Petr CHUDOŽILOV

Óda na uprchlíka

/Zdeněkovi/

Substancí tohoto příběhu je nešťastná láska: jeden strojní inženýr miloval pivo. Lil je do sebe zvolna, s citem, přátelsky pohlížíje skrze sklenici na svět zlaté barvy. Do hospody, bylo to v severních Čechách, chodil příležitostně také jeden pán z Prahy. Inženýr, dobrák, mu nechal nalejt rum, když je tady cizí. Brzy shledali podobnost názorů na některé jevy života. Přivětivě zářilo inženýrovo okno do noci: přitáhlo Státní bezpečnost. Policajti dávali tajemná, nenápadná znamení. "Co chcete?" houkl inženýr, "jsem poctivý člověk." "Nechceme nic," řekli, "jenom nám tak přišlo, o čem vy si pořád povídáte s tím pánem z Prahy?" "Do toho vám je houby", řekl rozhořčeně. "Budete se dívat", přepovzdělali s ošklivým smíchem.

Temný osud? Inženýr byl zákonně obviněn ze zbití příslušníka Pomocné stráže. Věc se nerozvíjela překotně, spíš pozvolna, se zřetelnou rozvahou. "Vono by se vidělo, kdyby se chtělo", naznačil vyšetřovatel, žádný zelený mladík. "Nechápu vás", vrtěl hlavou inženýr. "Na to jsme my tady na Státní bezpečnosti bohužel zvyklí", řekl estébák smutně, "nám skoro nikdo nerozumí. Ten pán z Prahy je zlý člověk". "Nikoho jsem nezbil", vzdoroval inženýr, "mimoto nebudu donášet. Už vůbec ne na někoho, ke komu chovám cit". "Cit i v rozvinuté postindustriální společnosti západní Evropy je nazírán spíše jako luxus", poučil vyšetřovatel, dálkový student filozofie. Šustí lejtary: "Loni 21.srpna jste s paní rozvěšoval černé vlnajky po skalách. Pročpak asi? Jste přece horolezec?" Inženýr těžce polknul. "Prkotiny", řekl policajt otcovsky povzbudivě, "ovšem ty letáky, nepřátelské světové socialistické soustavě, smutná věc. Tak co: chtělo by se?"

Nechtělo. Říše socialismu je mocný nepřítel, ale kamarádít s ní? Popadl ženu a dítě, naposledy pohlédli oreným sklem na zlato domova a foukl, trefný slovní obrat, za kopečky. "S policajtema jsem hotovej", těšil se, když za ním připlachtil rozsudek za nedovolené opuštění republiky. Politický azyl, zlá rada, žádal si inženýr ve Švýcarsku. Švýcarská země je země Švýcarů: nelze jím to zažít, ani je mít za to rád. Švýcarský je jejich mrav, měna i zákon, to je jednou tak. Napomůže, že nejlepší pivo v zemi vaří český sládek z českého sladu a chmele. "Pronásledovanej jsem teda politicky nebyl", prohlásil inženýr u azylového pohovoru, "akorát, že mi strašně srali na hlavu." "Tluč pivo, zůstane pivem,

ještě i po definitivní transmudaci podrží si zlatavou svoji barvu. Šlehej mléko, dostaneš nakonec zdravý, tvrdý sýr, z něhož si kolikrát ani neukousneš. "Nikdy už nebudu lhát," pohrdl inženýr radou zkušenějších, "ve svobodný zemi nemusím". Opravdu: co s city? Teď to má: strojní inženýr nedůvěřivě obrací v dlaních internaci, kterou mu po letech bojů, hněvu a úzkosti nabízejí místo politického azylu: co to je? Proč syčí? Nevybouchne? Kdo přichází k oknu, pokojně zářícímu do temné noci světa? Deportace?

"Internace není zlá", myslel krajan, jemuž jsem vyprávěl inženýrův příběh. "Pracovní povolení jenom jako stavební dělník", krotím se vzpomínkou. Hnusná práce... "Čerstvá omítka krásné voní", toužil krajan. "Nemá pas, nikam se nepodívá", hledám argumenty proti křivdě. "Kam by se tloukl? Švýcarsko je krásná země." "Vždyť vy mluvíte úplně jako někteří lidé tam doma", naštvál jsem se. Rozzlobil se taky: "Ať se vrátí zpátky, když se mu to tady nelíbí." "Nemyslíte, že by to byla blbost?", řekl jsem upřímně. To ho zvedlo ze židle. "Lidi toho nakecaj", řekl, "ale já vám teda něco povím. Poslouchejte: já jezdím do Prahy a vůbec mi to tam nepřípadá tak hrozný, jak vy nový vykládáte." Koukl na mě podezřívavě, proč nic neříkám. "Ně moc často teda", řekl trochu smílivěji, "je to pro mne riziko, jako pro politického uprchlíka, vokazovat se doma." "To zas máte pravdu." "Tak vidíte", řekl už klidně, "von je halt rozdíl mezi nima a náma. Jak se tady chovaj ty nový. Faráfovi z Bonstetten jeden takovej zlomil žebřík na česání ovoce. Trpký, co? Pane, já jsem v emigraci dvacet let, ale to teda nepamatuju, že by někdo z naší emigrační vlny zlomil panu faráři žebřík."

Milý Panebože, Ty jediný přece víš, jak všechno doopravdy bylo. Přijmi tuto modlitbičku za slušného a nevinného člověka, který nikomu neublížil. Ba naopak. Nechce přesplíši: žít slušně a v klidu, neztratit vlastní tvář. Prosím Tě, pomoz mu v nouzi: lidi nechťejí.

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Není důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEJDŘÍV

Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či Adelaidy!

VOLEJTE MIRKA CIHELKU - TEL. /03/ 848-6980

NUTRI-METICS

ZAJÍMÁTE SE O KOSMETIKU?

VOLEJTE /03/ 531-9217

Zkusili jste si někdy říci jen tak pro sebe "masová kultura?"

Zkuste to někdy. Učtíte v tom dvouslovném termínu sůl a pepř, cukr a med a ocet a sacharin. V každém případe vám zůstane po vyslovení v ústech pachutí. Masová kultura je kolem nás, kam jen se podíváme: ve filmu, v literatuře, ledašče, ale nejvíce v televizi. Svět se vymkl z kloubů a svižně se masokulturní křečí.

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO ŠYKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

Problém masové kultury pravděpodobně tkví v tom, že na jedné straně světa jde o obchod, na druhé o propagandu. Problém televize spočívá dle zřejmé v tom, že technika umožňuje postihnout masovou kulturou každého a kdekoliv. A protože televize běží celou noc, i kdykoli. Problém televize, jak tvrdí sociologové, estetici a moralisté, je nepochybně v tom, že tvůrci umění se snaží divákovi vyhovět, sklání se k němu, naslouchají jeho přáním a přitom počítají, kolik za to.

Z umění, jež bylo kdysi něčím výjimečným, vzácným, něčím co pozvedává a zušlechťuje ducha, se za tohoto procesu stala - masová kultura. Stalo se z něho spotřební zboží, jež si každý může dovolit. A aby o toto zboží byl zájem, musí být jednoduché, nendročné a v pestrém balení.

Je pravděpodobně jedno, jestli jde o televizi v proletářském ráji anebo v kapitalistickém ráji. Tu i tam je televize nenasytný přisera, která sežere, ale cpiše sežmoudá cokoli se do ní vepe: Klasika, estráda, sport, koncert, interview, správy - cokoli.

Naučili jsme se už tisíce výmluv. Dovedeme vysvětlit, proč se díváme na televizi hodinu za dnem, týden za měsícem, rok za desetiletím. Televize nám přece poskytuje zábavu po těžké či nudné práci. Vždyť ony ty pořady jsou zajímavé, informativní, poučné, ba dokonce objevné a umělecké! A kromě toho - televize nás drží doma, abychom neutráceli majlanty v hospodách, divadlech či na výletech. Televize drží pohromadě rodinu.

Ve skutečnosti víme, že lžeme. Trčíme před obrazovkou proto, že jsme líní, tělesně i duševně. Nechce se nám přemýšlet. Taký jsme tomu už odvykli. Kviha nás nudí - i ta jež má ilustrace. Televize má obrádků víc. Nemusíme si nic pracně představovat. Víme dobře, jak vypadá komisař Maigret: jako Gabin. Proč si ho představovat, když už nám byl představen?

Reportér z Prahy ukáže v New Yorku osoby válící se v prachu. Americký reportér ukáže v Praze děti v parcích, jak se smějí. Asi proto, že jsou nejtlustší, a to ty v Americe nejsou... Mezi námi jsou. A taky mají kratší nožičky, protože nemusí chodit. Vozí se autem; většinou vlastním.

Problémy s automobilem?

Z.R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde právě proto! Ochotně Vám pomůžeme s mech. opravami, kamarádsky poradíme při koupi ojetého automobilu, příp. vůz otestujeme. A o všem se domluvíte česky nebo slovensky!

Chťete mluvit se Zdenkem /Dannym/:
913 Mt. Alexander Rd., Essendon 3040 /benzínová pumpa CALTEX/
Tel.: /03/ 379-2818, večer /03/ 306-5232

Všechno už víme, ale nenamítáme, když to pro nás znovu někdo přežvýká. Cítíme se jako jedna obrovská rodina. Televize je demokratická tu i onde. To je fuk, co je na obrazovce, hlavně že se ty stíny pohybují. Ono to mluví jako živé. Díváme se s mátožným úsměvem na myšáka Mickeyho či na Ferdu Mravence, na Karla Gotta či Franka Sinatru, sedíme do noci, není nám pomoci. Oční lékař nás nevystraší, Baržo podej mi knedlík, ať mi nic neujde, je to vzdělávací, legrační, napínavé.

Tak, jako na každou drogu, i na televizi si lze zvyknout snadno. Je velmi těžké se ze závislosti na televizi dostat. Televize totiž "řeší" osobní problémy. Někdo topí obavy a nespokojenost v příjemné náručí alkoholu - nám stačí televize.

V Americe, kde je televize tolik, že už ani není místo na skutečný život, se začínají malí Američané zvrhovat; odmítají se totiž na televizi vůbec dívat. Jde to tak daleko, jak si libují učitelé, že děti dokonce už zase přestávají domáci úlohy.

V JZD Slušovice se narodila chiméra.

Označení pro příšeru či přelud si odborníci vypůjčili pro jedince složeného z geneticky rozdílných buněk. Slušovickým vynálezem je zdravé tele, vytvořené splynutím dvou embryí od různých matek.

+++ Tiskárna jízdenek ČSD Praha vytiskne denně na 400,000 kusů, které se rozdělují na 2500 pokladen. Představují 200,000 různých možností odkud někam jet. Formát lístků je stále stejný od roku 1838, kdy se poprvé objevil v Anglii - používá se nyní v celé Evropě.

Na dvou místech se dnes smiňujeme o osudech uprchlíků ve Švýcarsku. Pro naše štěstí, kterým problematika švýcarského azylového řízení je čistě /ne snad říci, že našťastí pro ně/, jen tolik, že "internace" je pro mnohé uprchlíky a Československa v podstatě stressovou situací, neboť je už jasné, že azyl nedostanou. Jsou tedy v zemi pouze trpění, aniž mají zaručeno, že se uve rázem nezmění k horšímu, což by mohlo znamenat deportaci do Československa. Jak vyplývá z příspěvku Petra Chudošilova, jsou současně podrobeni svažným omezením osobních práv a svobod. Nadhozenný problém, kam až se s pozitivostí dojde po příchodu na Západ, jistě nutí k zamyšlení. Pracovníci Amerického fondu pro čs. uprchlíky nám např. kdysi řekli, že po srpnu 1968 kdekoliv z nově přichozích svatosvatě tvrdil, že zapálil sovětský tank před budovou pražského rozhlasu - když se to podtrhlo a sežetlo, musel před rddiem shořet celý sovětský tankový pluk, ne-li celý divize. Pokládat vyšetřující úředníky azylových úřadů za pitomce takového formátu je jistě velmi naivní. Stejně tak naivní je myslet, že si nikdo neuvědomí toho, jak se tihle partyzáni z Vinohradské třídy chovají po pár letech. Dívají-li se na naše krajany skrz prsty ve Švýcarsku, Německu i jinde, především nestavějí-li jim už slavoobrány a přeočotně nedávají azyl jen proto, že přišli odkud od Vltavy, je to důsledkem čehosi. Čině nechoeme tvrdit, že všichni příslušníci nejčerstvější uprchlické vlny, pokud by se s nimi jednalo se dřívější vlnou, by se mohli přerazit, aby své následovníky připravili ty nejlepší podmínky. Jistě ne: nepochybně jsou však v obtížné osobní situaci i mnozí lidé, kteří si to nezaslouží a kterým bychom - je-li to v našich možnostech - měli nabídnout poněkud víc než jen naše sympatie.

Se značným zpožděním letos v Československu začíná sklizeň chmele. Podobně jako u sklizně obilovin, vše se vysvětluje - jako obvykle - mimořádně nepříznivým počasím.

+++ Bývalo k zlosti, když si člověk spletl dobrý hřib se satanem. Už se to skoro nestává, protože znečištění ovzduší satana skoro vyhubilo a zřejmě záhy z lesů Československa zmizí docela.

+++ Na slavnostech v Levoči se shromáždilo na 120,000 katolíků, kteří demonstrovali sílu svého náboženského citění. Spišská diecéze - podobně jako většina ze 13 čs. diecézí - není obsazena biskupem.

+++ Při své cestě do Polska se Matka Tereza zastavila na Slovensku. V Šaštíne ji věřící uvítali voláním, že čekají i na chvíli, kdy bude moci přijet papež Jan Pavel II.

+++ Počet signatářů Charty 77 již výrazně překračuje tisícovku. Průběžně jsou zveřejňována nová jména.

+++ V Československu se objevil blok šesti "poštovních známek", připomínajících 10 let Charty 77. Místo tisku se udává "někde ve vých. Evropě".

+++ Pronásledování vlastenci - název nové knihy J. Pejškara o těch, kteří usilovali o lepší budoucnost a byli pronásledováni za Rakouska-Uherska, německé okupace i po roce 1948. Cena \$ U.S. 12,50, možno objednat u autora: J. Pejskar, 330 N. Stage Coach Lane, Fallbrook, CA 92028, U.S.A..

+++ Charta 77 vydala prohlášení k 19. výročí sovětské invaze do Československa. Zdůrazňuje se v něm, že následky tohoto aktu zvláště dosud trvají a je proto třeba neztrácet čas a udělat vše pro jejich odstranění.

+++ Ministerstvo přistěhovalectví a etnických záležitostí vyvrací informace o tom, že na počtu přistěhovačů do Austrálie se lidé z Asie podílejí až 70 procenty. Podle ministerstva byl v posledním období tento podíl 30,8 procent a přistěhovačů z Asie v současnosti představují 2,6 procenta australské populace. Při zachování současného trendu by tento podíl roku 2021 měl dosáhnout 7 procent.

+++ Osmdesátiletý stařeček v okrese Čadca zapálil hospodářská stavení svých dvou sousedů a pak i vlastní. Má na krku obžalobu pro obecné ohrožení.

+++ Z centra Prahy zmizely tramvaje, ale v systému dopravy čs. hlavního města se s nimi nadále počítá, zejména pro přepravu v nových čtvrtích a jako se spojí ke stanicím metra. V současné době se staví tramvajové tratě Braník - Modřany a Motol - Řepy.

+++ Harmanecká vápencová jeskyně v okrese Banská Bystrica je pozoruhodná kromě jiného přírodním vchodem se vstupní halou. Ze 3 kilometrů choděb mohou návštěvníci vidět 700 metrů.

+++ Vlaková souprava metra byla při průjezdu Prahou 4 zachvátna plameny. Děsivá událost díky šťastné shodě okolností prošla bez ztrát na životech, hmotná škoda je 1,5 mil. korun.

+++ Rakouskému sportovnímu letadlu, které po ztrátě orientace přeletělo čs. hranici a přistálo u Českého Krumlova, nebylo povoleno vzlétnout pro cestu zpět. Stroj byl rozmontován a odvezen do Rakouska kamiónem.

+++ Archeologický výzkum římské stanice na Břeclavsku potvrzuje, že šlo o rozsáhlé ležení římského vojska z doby tzv. markomanských válek.

+++ Skupina historického šermu připravila repliku bitvy o hrad Helfštýn na Přerovsku. Šlágrem boje bylo nasazení obřího praku.

CITUJEME

Opravdová zmrzlina v Číně existuje: je naprosto jednotná, sladká žlutá vanilková, totožné balená v modré krabičce, totožný tvar pro miliardu lidí. Téměř čtvrtina pozamšřanů líže zde tedy jednotnou zmrzlinu. Snad vbrzku této totality zanechá, troufám si věřit.

ZÁPAD, Kanada /O. ULČ/

Každý den přijíždí do Milovic vlak "Moskva - Milovice". Přiváží vojáky nebo rodinné příslušníky důstojníků. Jsou oblečení v teplákových soupravách a ve sportovní obuvi ze Svitú, Gottwaldov. Téhož dne večer v 18 hodin se vlak vrací do Moskvy. Pasažéři do něj nastupují v texaskách, černých kožených bundách, v botkách značky Adidas, zkrátka vyšňoření zcela jinak než při příjezdu. A to bude jejich vzpomínka na pobyt v Československu.

ČESKÉ SLOVO, Německo

Uprchlíci z Československa /ve Švýcarsku - pozn. Panoramy/ dostávají ve změněné situaci se zamítnutými azylovými žádostmi písemnou nabídku i n t e r n a c e , pokud mohou předložit písemný doklad, že tam byli odsouzeni za nedovolený pobyt v cizině. Čs. uprchlíci novějšího data nabídku internačního pobytu /podobného provizoriu žadatelů o azyl/ nedostávají. Tím se dostanou do situace, kdy je švýcarské orgány mohou vyzvat, aby opustili zemi.

DEMOKRACIE V EXILU, Německo

Z VYŠŠÍCH KRUHŮ

Vasil Biřak, jemuž po neúspěchu s krajčovinou nezbylo než se živit politikou, se dožil 70 let.

PÍSNIČKÁŘ

J. HUTKA

podle nejčerstvější informace přijede v říjnu na pětiletý turné do Austrálie!

Nenechte si ujít koncerty apěvka, za kterým lidé jezdili přes celé Československo!

Zájemci volejte

/03/ 531-9047

/03/ 531-9130

RENOVACE

domí - včetně omítek, obkládání, dlažbě:

Jaroslav BERNARD

TELEFON /03/ 861-6513

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové zduviny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141

Telefon /03/ 241-7227

Miloš ONDRÁŠEK

Klokan podle skokan

Bylo to ještě před válkou, když otec vzal bratra a mne, žáky obecné školy na jihovýchodní Moravě, do Prahy. To byl tehdy velký výlet, pamatuji si jako dnes, bydleli jsme v Tyršově domě a navštívili také terárium Lékárny v Havlíčkových sadech. S úžasem jsme si prohlíželi netušená zvířata včetně varana drobného, poslal ho tam přímo z Austrálie cestovatel a přírodovědec dr. Jiří Baum. Tehdy jsem netušil, že se sám dostanu do severoaustralské pouště a budeme se s varanem navzájem pozorovat ve volné přírodě. Tento ještěr je dlouhý jen 30 cm, chováním ale nezapře své až čtyřmetrové bratrance, kteří vypadají jako draci z kresleného filmu. Viděl jsem na ostrově Komodo-tuto farnost se zvířaty, která zapomněla vymřít, spravoval nás krajan, misionář.

Jiný ještěr jako utečenec z pohádkové menažérie, je moloch, najdeme ho v buši jižní a jihozápadní Austrálie. Má zavalitě, dva decimetry dlouhé tělo, posázené vysokými trny a nad očima se mu zvedají jakési nazad zahnuté rohy. Živí se mravčivodenně jich spotřebuje pry téměř dva tisíce. Agama límcová je asi metr dlouhá a když ji potkám v buši, postaví se na zadní nohy a límec rozvine do okruží kolem hlavy. Agama vousatá zase vypadá jako vystřižená z dekorace pro hrůzostrašné loutkové divadlo. Do této čeledi také patří váhaví trnarepové a téměř průsvitní gekonáci noční, neúnavní v honbě za nymzem. Uvidíte-li gekona listocassého, dá vám chvíli rozpoznat, kde má hlavu a kde ocas.

V okolí slovenského městečka Kováčov se endemicky vyskytuje kratkonozka, v Austrálii má vzdálenou rodinu - scinka útateho, kterému čeští teraristé říkají 'modrojazyk' a je po něm po Praze velká shánka. Scinek dvounožka připomíná neda. Hadů, jak víte, se v Austrálii vyskytuje řada druhů. Mezi největší patří krajta koberecová a až osmimetrová krajta amatystová nejkrásnější je ale nejmenší, třímetrová krajta zelená, často chovaná farmáři jako myšlov nebo jen tak pro potěšení a dokonce i jako hlídač. Ke slepým patří zajímavý slepák nažernalý a k užovkovitým jak ponožka proužkovaná vodňák, znají ho dobře potápěči. Nejjedovatější had světa tajpan si vybral za domov severovýchodní Austrálii. Jiných velmi jedovatých druhů se plazí po tomto světadíle víc než dost, mají zde však svoje ekologické místo. Tygřího hada, měděnou hlavu a pazmiji smrtonoše potkávám v buši často, vyhýbám se jim s úctou a prozatem s úspěchem.

Vývojově jsou plazi neobyčejně zajímaví, většina z nás je ale nemá v oblibě, protože nejsou chlupatí. Živočichy se šupinami a do jisté míry i s peřím nemáme příliš v lásce, dáváme přednost těm s tělním porostem a kteří mají okrouhlou obličejovou část jako opice, medvěd či slon. V naší ořízni vítězí ta zvířata, která mají obličejový výraz, jako to dokáže pes, kůň či lev, a úplnými favority jsou ta, která umí manipulovat drobnými předměty a umí vzpřímit tělo, i když zcela jistě diskriminujeme v tomto ohledu třeba pakobru nádhernou ve prospěch panáčkujícího králíka, i když tento působí v Austrálii nedozírné škody.

Je zajímavé, kolik příslušníků australské zvířeny má české pojmenování. Svědčí to o zájmu našich přírodovědců i jazykociztů najít vhodný identifikující termín, i když

Foto M. Ondrášek

pátý kontinent je tak odlehlý a nemá ve své původní formě se středoevropskou přírodou téměř žádnou příbuznost. Zakladateli českého přírodovědného písemnictví byli bratři Jan Svatopluk a Karel Boleslav Presloví, v první polovině minulého století vydávali českou naučnou encyklopedii ve formě vědecko-populárního časopisu Krok. Jejich plodnými spolupracovníky byli J. Jungmann a K.S. Amerling. K.B. Presl také zpracoval pozůstatost pražského, ze severních Čech pocházejícího botanika a cestovatele T. Haenkeho, který se dostal do Austrálie ještě v době, kdy byla trestaneckou kolonií. Alois Topič pracoval v brisbanské botanické zahradě od roku 1876, cestoval po celé Austrálii a pilně si všiml věcí, které do té doby bílý člověk nepopsal či vůbec neviděl. nadřekl sání mladé ptakopyska, jediného to svého opatřeního zobákem. v minulém století se dostali k pratinožcům i jiní čeští cestovatelé, mezi nimi J. Kořenský, Č. Paclt, K. Domin, či V. Daneš. Českého člověka odevzdaly lákaly exotické země, a tak i světadíl, kde listy na stromech se ke slunci staví hranou, měsíc vychází zprava doleva a leccos jiné se děje zcela naopak ve

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

AMP

★★★★★

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovaci a investiční společnost v Austrálii

Vám nesdávane poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

srovnáním se zkušenostmi, které jsme nabyli v naší rod-
né zemi. Jen děš zde nepadá vzhůru, jak se domnívali
staří Řekové.

Kromě zmíněného ptákovyska patří k ptakořitním ježura,
na Nové Guinei jsem zahlédl i praježuru černopstnou.
Původní obyvatelé trpěli nedostatkem živočišných bílko-
vin, maso ježku podobné ježury ale odmítali, aby jim
předčasně nezešedivěly vlasy. Tonu se bráním i já, a tak
se ježurimu guláš také vyhýbám.

Dominantu australské zvířeny představují savci zařaze-
ní do řádu vačnatých, mezi kterými jsou klokkanovití
nejtypičtější čeledí. Klokkan jako heraldické zvíře
vskočil s nelétavým ptákem emu do státního znaku Austrá-
lie a stal se symbolem země. Australané se však k němu
nechovali patřičně a mám obavu, aby nenásledovali naše
předky, kteří v srdci Evropy vyhubili pratury, zubry,
medvědy či bobry. Zdejší farmáři vidí v klokkanech větší-
nou nepřítel, který ujídá jejich ovčím.

Kapitán Cook, když se u východoaustralských břehů vy-
lodil v roce 1770, byl udiven při spatření neznámého
zvířete, dotazoval se na něj domorodců, ti mu nerozu-
měli a odpovídali "kanguru", což znamenalo v jejich
jazyku 'nevím'. Tak zvíře, které Cook přirovnával ke
chrtovi, dostalo pojmenování "kangaroo". V Německu Kan-
guruh, což Presl počestil na klokkan podle vzoru skokan.
V Náprstkově muzeu v Praze se vycpaný klokkan objevil
již začátkem tohoto století zásluhou A. Topiče. Vačnat-
ci tvoří složitý řád s 53 masožravými druhy /je rozdě-
len do čeledí kunovcovitých, vakokrtkovitých a vako-
jezevcovitých/ a s 85 býložravými druhy v čeledích kus-
kusovitých, vombatovitých a klokkanovitých. Morfologie
těchto zvířat, rozmnožování a životní projevy jsou fasci-
nující, nejsem si ale jist, zda popis by odpovídal poslá-
ní. Panorámy. Zmíním se jen o některých zástupcích, a to
spíše s ohledem na tvářmost naší mateřštiny než vzhle-
dem k zoologickým aspektům.

Za nejkrásnějšího, pokud tak můžeme říci, se označuje
jihopaustralský klokkan žlutonohý, za nejvzácnějšího klo-
kkan skalní, nejmasitější je nepochybně klokkan rudý a zá-
padní Němci ho vyhledávají jako importovanou pochoutku.
Klokkanek královský je opatřen chápavým ocasem k donáše-
ní větviček na stavbu hnízda. K nejmenším patří kloká-
nek pižmový a potkanovitý. Kromě člověka nemají klokka-
ni mnoho nepřátel, jen v některých lokalitách jsou to
krajty, krokodýl, dingo a orel klinococasý.

V pražské zoologické zahradě jsem kdysi viděl drápoše
tasmanického z čeledi vombatovitých a jezevce nosatého
z bandikutovitých, byl umístěn vedle podobných tarbiků.
Do čeledi kuskusovitých patří vakomyši, vakokrtci, va-
korejsci, vakoveverky, kusu liškový a koala, což značí
v jednom domorodém jazyku 'nepije'.

Postrachem kupců na australských silnicích minulého sto-
letí byl místní Babinský Ned Kelly, postrachem ptáčích
hnízd v buši zase čábel medvědovitý a na Tasmanii vlkoum
či vakovlk, všechny tyto krvelačné záškodníky vyhubili
bdělí strážci pořádku nepochybně z obavy před ohrože-
ním všeobecného blaha.

Zelenáči našeho desetiletí jsou bystří a z pozice zej-
ména levicové politické platformy hluchně, pohříchu řeče-
no, že pozásluze, hájí kýtovcé zubaté a zejména kosti-
cové. Mezi ty první patří delfini, sviňuchy, kulohlav-
ci, vorvani, kosatka, narval i běluha, mezi ty druhé
nejrůznější velryby.

V Národním muzeu v Praze byl blahé paměti vystaven pre-
parovaný, přes dvacet metrů dlouhý plejtvak, kterému
v létě z čelisti kapal velrybí tuk, pro který byl té-
měř vyhuben. Daleko menší jsou kaputňáci, patřící do
řádu ochechulí, mezi sirény zase patří dugongovití
s moronem australským. Koroun byl již bohužel vyhuben,
jeho lysá rozpraskalá kůže připomínala stromovou kůru.
Řád ploutvonožců je v Tichomoří silně zastoupen nej-
různějšími tuleni včetně rypcůšů sloních, lachtanů medvě-
dích a lvounů. Bahník australský je ryba, která může
běžet po souši, i když váží přes půl metráku, její vý-
voj se zastavil před 350 miliony lety.

Ptačí fauna pásého kontinentu zahrnuje 650 druhů. Stře-
doevropa udivuje zejména všech 59 druhů papoušků štět-
cojazyčných, a to nejen barevností a haštěřivostí, ale
zejména proto, že je zde vidíme jen tak, ve volné pří-
rodě a nikoliv v klecích či voliérách, jak jsme je vidě-
vali v Tróji. Preslova brusická škola se činila a pro-
tože je nechci odbýt několika řádky /a možná, že
trpělivost i nejlaskavějšího čtenáře je u konce/, k lem-
čikům, kysráčkům, jespákům a dalším se vrátím jindy.

Svrchnuvvedené řádky se pokusily upozornit na to, že
čeština zní lahodně i v australské přírodě, a také chtě-
ly připomenout badatelské a objevitelské zásluhy našich
zapomínaných či již zapomenutých krajanů, kteří pronikli
do nitra pásého světadilu.

Placení pomocí šeků je jistě banalita -
nikoli ovšem zatím v Československu,
kde obchod tzv. sporožiru příliš ne-
fandí. V Československu je nyní 1.6 mil.majitelů
sporožirových šeků.

+++ V mezinárodní síti biosférických rezervací, kte-
rých je nyní na 250 v 60 státech, je Československo
zastoupeno 4 oblastmi - Křivoklátskem, Třeboňskem,
Slovanským krasem a Pálavou.

+++ V českých zemích dochází ke změně pojetí matu-
ritních zkoušek - podle informace min. školství "se
oslabuje předmětové pojetí zkoušky". Zjevně jde o další
ústupek od někdejšího vysokého standartu čs. středního
školsství ve prospěch neurčitějšího pojetí "o všem něco,
ale nic dokonale".

+++ V Československu musí být radost vyhořet: v sou-
těži 26 družstev z různých evropských zemí, která se
konala v Havlíčkově Brodě, obsadili čs. požárníci
prvá dvě místa.

+++ Na letošním podzimním brněnském veletrhu se má
konečně představit nová osobní Škoda 781, která pro-
dělala mnohaleté porodní bolesti. Převodovku - manuál-
ní, automatická je stále v nedohlednu! - budou vyrábět
ČZM Strakonice, kde se končí s výrobou motocyklů,
kdysi pychu čs. strojírenství.

+++ Mimořádně zdatnou podvodnici dopadla policie
v Brně: od 53 lidí vylákala přes 2 mil. korun.

**VÁŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ**

**HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL**

... vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa ...

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším
způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vykonáme všechny
potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem *Dáša, Laďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.*

16 ATHONTON ROAD, CAKLEIGH, VICTORIA 3166

Minulý měsíc byl ve znamení pouličních hororů. V melbournském předměstí Clifton Hill bývalý posluchač vojenské akademie povraždil sedm lidí - a inspirován australským vzorem, jiný idiot krátoe nato v Anglii postřelil 14 nic netušících, náhodných obětí.

Dnešní kriminální reportáž chceme připomenout, že ve výřtu otřesných zločinů tohoto druhu patří jedno z předních míst Československu. Osmindobná vražedkyně Olga Hepnarová byla hezká holka a její motivace nepostrá-

dala poměrně propracované, byť zvržené filosofické zázemí. Zešla nepochybně by tehdy také našla své následovníky - v systému přísně kontrolovaného čs. tisku se však státní moci snadno podařilo potlačit jakoukoli podrobnější informaci o tom, co vlastně se stalo, a hlavně PROČ. Přestože uplynulo už dvacet let, čs. tisk dosud nezveřejnil nic o tom, zda trest smrti na Hepnarové byl doopravdy vykonán.

Z naší reportáže se dozvíte, jaká tedy byla pravda.

Jiří HODAC

Vo tom hrozným mordu

To místo už dřív mělo svou krvavou historii: před časem tu tramvaj nezastavila v polovině kopce, jak ji přikazuje zvláštní značka, prosvítila dolů Třídou Obránců míru, pravouhlou zatáčku na okraji Strossmayerova náměstí podle očekávání nevybrala a prokrátila protější prodejnu Pramene.

A teď tohle.

"Ne popravít. Utratit ji měli," řekne psychiatr a pokývá proědivělou hlavou. Starý doktor lidských duší. Má na to glejt i roky. Tedy ví.

Ne popravít. Utratit ji měli.

Stala se chyba. V režii. I v samém principu.

Akt popravý - vzato kolem - je strohou, současně okázalou komedií k ničemu. Pryč je čas malebných veřejných exekucí, zbývá chudé publikum: předseda trestního senátu, prokurátor, velitel věznice, rozpačitý doktor. A kat, samozřejmě.

Krutý samoučel. Zvonečky, bambule a střapce na něčem, co je v jádru strašně prosté.

Utrácí se poctivěji. Bez trapných řečí, bez tváří zkřivených v neupřímném soucitu. Chladně, tiše, bez zájmu. Bez snahy zakrýt vlastní hrůzu, bez cigarety vsunuté do sevřených čelistí. Utrácí se cyničtěji. S větší porcí pravdy.

Utrácí se zatoulaná kočka. Či strachem podělaný pes; kdosi jej přivázal u patníku, bouchl dvíčky a zmizel v dále ve svém nascinaném voze Škoda.

Olga Hepnarová byla hezká holka. Ale i zatoulaná kočka. I nečistý vozech na motouzu, nevědoucí jak, kudy ani kam.

Takový pes kouká za odjíždějícím autem a nechápe, proč mizí tam, kde se - snad - rovnoběžky sbíhají.

A přesto ji dali katu.

Olínu jsem dřív nikdy neznal, neviděl ani o ní neslyšel. Přesto se stalo, že ten dopis přišel na můj stůl: bylo mi souzeno psát o vraždách od Čopu až do Aše. Pak si někdo všiml, že jsem na vojně, už skoro rok: přečetli si tak ty řádky pořádně a rozklepaly se jim ruce. Lehkonohý posel se vyřítel z redakce, prohnal se někdejší klášterní zahradou, Jungmannovým náměstím, Národní třídou, Perštýnem, Bartolomějskou ulicí, průchodem do Konviktské, kde konečně, nemoha dechu popadnout, stanul před číslem 14, pražským Scotland Yardem.

Když jsem později chtěl za Olgou Hepnarovou do cely smrti, manipuloval jsem právě s tímhle dopisem: četla naše noviny a máme tedy na mord větší nárok než srabové odjinud. Nedovolili mi to.

Olga ten dopis napsala ještě doma, vsunula do obálky a nalepila známku. Když jej házela do poštovní schránky v Břevnově, do všeho zbývaly už jen minuty: hned nato se znovu rozjela s vypůjčeným nákladákem, jednička, dvojka, trojka, plný plyn, protáhla se kolem Hradu se staříčkým a senilním prezidentem, kolem stadiónu Sparty na Letné, tržnice a na zastávce tramvaje při dolním konci Třidy Obránců míru vjela do čekajících lidí.

A tak tam, naproti prodejně bot, kde se pořád říká "u Bati", právě tam nákladním autem z půjčovny zabila osm lidí.

Zabít osm lidí jedním rázem zjevně není takový problém, jak by se zkraje mohlo zdát. Vražední je počínání mnohem méně náročné než většina jiných lidských činností.

Olga Hepnarová okamžitě znovu zvládla zkrvavený nákladák a s mírným zhoupenutím zastavila na chodníku. Zařadila první rychlost a zatáhla ruční brzdu. Spustila okénko, vyklonila se a natočila venkovní zrcátko, aby si mohla přičíslnout tmavou ofinu. Taky popravít oční stíny. Pak už jen čekala, až ji seberou. Nenučila se dlouho, policie je hned za rohem.

Uvnitř Prahy chodí pošta zvlášť mizerně. Někdy týden. Jeden dopis došel za dva a půl roku. Každopádně sdělení Olgy Hepnarové dorazí do redakce až tehdy, když už se o všem dobré tři dny mluví v kavárně Slavie stejně jako ve čtvrté cenovce kdesi v Hloubětíně. Jenže: mluví se o tom jako o velké dopravní nehodě. Nikdo netuší, co a jak. Ví pouze policie, prokuratura a pár lidí kdesi nahoře. Ale ti mluví jako hrob a v panice se radí jen mezi sebou: ještě se neví, co s tím, nikdo nechce první rozhodnout, nikdo nechce podrazit vlastní židli strašákem politické chyby. Vše se tedy preventivně tutlá.

"Ne dopravní nehoda! Vražda! Pánové, rozumíte?," tvrdila Olga už v okamžicích, kdy ji rvali od volantu.

Rámujte

SVÉ OBRAZY A VÝŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro členy Panoramy 10 procent slevy!

Mysleli, že blábolí jen v šoku. Mluvíli na ní mírně. Necouvla. Tedy řvali. Začala se jim smát. Až někoho napadlo vytočit číslo psychiatrické kliniky a požádat, aby někdo zaskočil.

Nezaskočil jen tak někdo, ale doktor Plzák, sám doktor Plzák, ladný dušezpytec a miláček žen, teoretik předmanželských, manželských a pomanželských sexuálních vztahů, autor beznadějně rozebraných příruček, napůl věda, napůl porno. A tenhle klenot z pokladnice čs. psychiatrie asi po hodině rozpačitě připustil: "Tak teda, pánové, vona to asi vražda bude!"

Redakční otrokáři jsou už zase plní disciplíny. Začátek sedmdesátých let, normalizace pokročila, leccos zcela nenormálního se už zase považuje za zcela normální. Tiskovina dávno nemektá, co se neočekává, nepovoluje a nemá. Nejenže tedy neotiskne text dopisu, jak s pozoruhodnou mírou naivitu doufá holka z nákladárku, ale zdrží se i jakékoli zmínky, i té nejmenší.

Olga Hepnarová chtěla skrz noviny oslovit publikum vysvětlit své důvody. Spletla se o pár roků. Prohrála první kolo.

Lidé od novin jsou však na pivo, a tak nezbyvá jim než chodit do hospody. U piva se řekne, co se ví, i víc. A co se ví v jedné hospodě, ví se zakrátko i v druhé hospodě. Pak ve všech hospodách a vůbec.

Tutlá se, tutlá, ale neututlá.

"Ta blbá kráva," tituluje dosud Olgu Hepnarovou lid. Mužská část se zadostiučiněním, že ženská nepatří za volant.

Teď však lid vraští čelo, zatne pěsti a skrze zuby cedí na půllitrem: "Ta svině. Ta krvavá svině!"

★

Teoreticky se na člověka ve vazbě má pohlížet jako na nevinného až do chvíle, kdy o všem pravomocně rozhodne soud.

To platí - i neplatí.

Hepnarová je ve vazbě na Pankráci. Ve styku s ostatními vězenkyněmi ženského křídla prastarého kriminálu se chová plaše a spíše se jich straní. Ženy z ní ale mají strach. Jedna konfidentka informuje správu věznice, že některé trestankyně uvažují o tom, jak holku s ofinou zlikvidovat. Nikdo nepochybuje o tom, že by to bylo možné: odsouzený vrah Bartoníček v zotřené izolaci, nejpřísněji střeženém oddělení valdického kriminálu, pije lidskou krev, kterou mu spoluvězni musí odevzdávat; když jeden z nich, zesláblý ztrátou krve, volá doktora, Bartoníček ho nerušeně zamorduje doslova před očima strážce.

Soud s Hepnarovou se připravuje dlouho. V první instanci přisluší hned městskému soudu v Praze. Ale nakolik jde tady o právo?

"Mezi lidmi je nemálo těch, jimž ostatní křivdí," řekne Olga Hepnarová, když konečně přece jen stojí před trestním senátem, složeným ze tří profesionálů a dvou laiků. "Ostatní těmhle lidem ubližují. Vystavují je příkoří a ústrkům, páchají na nich bezpráví. Nikdo těm slabým nechce pomoci. Ve společnosti se tak vytvořila skupina otloukánek, německy se takovému člověku říká prügelnabe. Fackovací panák. Prügelnabe je vždy nějak slabý, fyzicky nebo psychicky. Neumí se bránit, okolí to vycítí a je zle. Lidé si na něm začnou odreagovávat svou vlastní potlačenou zuřivost a zlobu, kterou jsou příliš zbabělí směřovat tam, kde jsou její pravé zdroje. Prügelnabe hledá pomoc. Marně. Hledá ochranu. Zase marně. Je strašně sám a přitom je strašně moc takových, jako je on. Lidí, kteří každé ráno vycházejí se strachem do světa kolem, protože vědí, že nic dobrého je nečeká. Šlápne-li v tramvaji jeden člověk druhému na nohu, obvykle se

omluví. Ale když vycítí, že ten druhý je prügelnabe, rozzuří se, strčí do něho ještě rukou a vynadá mu, co se tak blbě motá pod nohama. V takových situacích je prügelnabe denně pětkrát, desetkrát. Totéž na něj čeká zítra, pozítří, popozítří. Je nešťastný. Je outsiderem. Nemá šanci. Nenávidí ty surové a silné kolem. Zoufale je nenávidí. A sní, že jednou snad přijde chvíle odplaty..."

★

Soud se koná v největší pražské jednací síni, ze setrvačnosti pořád nazývané "porota", ač porotní soudy v Československu neexistují už od roku 1948.

Olga má na krku obžalobu z osminásobné vraždy, které se měla dopustit tím, že s úmyslem usmrtit vjela nákladním autem do nic netušících lidí, čekajících na tramvaj.

Je natřískáno.

Policisté u vchodu nepustí dovnitř nikoho bez vstupenky. Tohle opatření se zdůvodňuje obavou z přeplnění, zvláště když se to hodí ze zcela jiných důvodů: tentokrát na tom doopravdy něco je. Našlapáno k prasknutí. Takřikající lidmi od fochu. Paničkami a milenkami lidí od fochu. Přítelkyněmi a milenci paniček a milenek lidí od fochu.

Kdo by nechtěl vidět "krvavou Olínu"? Tu lidskou zrůdu? Skupina dam na chodbě zcela vážně diskutuje, zda větší zrůdou byla nestvůra z Čachtic nebo naopak.

Lid je přísný, leč spravedlivý, tvrdí se.

"Já jsem taky prügelnabe," povídá Olga a pohazuje ofinou. A usmívá se shovívavě, kdykoli jí soud nechce rozumět, kdykoli ji předseda netrpělivě přerušuje, když sahá po argumentech do filozofických prací moudrých mužů minulosti, do psychologických a sociologických škol. Soud tady nechce být od toho, aby s ní diskutoval o jejím myšlenkovém modelu, podmanivém ve své jednoduché pravdivosti, šokujícím ale ve svém závěru. Soud chce vědět pouze tolik, kolik chce znát zákon: Nenapravitelný následek? Zvlášť zavrženíhodná pohnutka? Zvlášť zavrženíhodný způsob provedení činu?

Komunikační zmatek. Obžalovaná a soudcové mluví ve dvou rovinách, které se nikde neprotínou. Soud znervózuje, čemu ona přikládá význam. Ji okázale nezajímá, čemu přikládá význam soud. Chápe, že zákon ji musí zařadit do škatulky, umístit do zločineckého panoptika; ale ji to nudí, nebaví.

Ještě jednou: nenapravitelný následek - zvlášť zavrženíhodná pohnutka - zvlášť zavrženíhodný způsob provedení činu?

Olga samozřejmě moc dobře ví, proč se zákon a soud takhle pořád a pořád ptá. Že jsou to podmínky, z nichž

Pokračování na další straně

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, přijďte na právní poradnu!

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

REPORTÁŽ

aspoň jednu třeba naplnit pro uložení trestu smrti. Ale ona chce, aby ti v hledišti viděli, že ji to doopravdy nudí: copak nechápete, že je mi úplně putna, co se se mnou stane?

Ale to se ještě uvidí.

"Rozhodla jsem se udělat něco, co by vás šokovalo. Jste suroví, vy lidé, kteří se pokládáte za silné. Máte moc ubližovat a taky to děláte. Hned tak něco se vás nedotkne. Musela jsem tedy provést surovost ještě větší než jsou ty, které vám nevadí. Já doufám, že tak upozorním na osud slabých a bezmocných. Proto jsem zabila ty lidi. Proto jsem je zohavila nákladákem. Neznala jsem ani jednoho z nich. K žádnému jsem necítila osobní nenávisť. Je na vás, abyste si udělali závěr. Pokud ne, počkáte se ještě větších šoků. Přijdou další, kteří udělají totéž ještě drastičtější formou..."

Ovšem zákon chce vědět svoje.

Prokurátor: "Co byste dělala, kdyby na zastávce místo důchodců stála skupina příslušníků SNB?"

Hepnarová: "Co na tom sejde?"

Prokurátor: "A kdyby tam stála skupina dětí?"

Hepnarová: "Jedno, ne?"

Zákon se ptá a ona mu odpovídá kladně. Kope s prokurátorem na svou vlastní branku. Sama proti sobě.

Obhájce dr. Topič má doktorát práv a psychologie. Na rozdíl od Hepnarové se pohybuje v komunikační rovině soudu, ale nehájí ji špatně. Hledá skuliny, protiargumenty. Odvádí dobrou práci v tom směru, aby Olga nevísel. Ale jí se to ani trochu nelíbí.

"Nechte toho, pane doktore!," okřikuje Olga svého obhájce, kdykoli znovu a marně zvedá hlas. Přesto se snaží. Ale nakonec je ze všeho otrávený. Pak umře /bez zjevné souvislosti s případem/.

★

Hepnarová je homosexuální. Lesbicka. Nesporně jeden z kořenů pro její pocity. Homosexuální styk mezi dospělými partnery v Československu sice není nelegální, ale homosexuálové jsou vytlacováni do smrdutého prostředí neuklizených veřejných záchodků, jsou často vydírání a mají strach. Věhlasný člen Národního divadla je svými milenci čas od času obrán do koruny, tu a tam ho zbíjí a vykradou mu byt, přesto se neodvážá říci ani slovo.

Kdo v sobě skrývá tenhle problém, nemá to lehké. A ještě hůř je na tom ten, kdo se s ním netají.

Olga Hepnarová se netají.

Nedlouho před osminásobnou vraždou navštívila psychologickou poradnu, která se zdá být od toho, aby lidem poradila, pokud cítí potřebu. Je osamocená, bezradná, řekla tam tenkrát Olga, ráda by našla stejnou dívku.

Muž v bílém plášti, který se zdá být od toho, aby radil lidem, na to vypravil ze sebe větu, kterou teď zopakuje i před soudem: "Naše socialistické zdravotnictví není zařízeno na to, aby homosexuálům hledalo partnery!"

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

A odkráčí opět věnovat se vědě.

★

Není možné dostat ani jedno vlastní slovo do novin.

Šéf brunátní: "Ani slovo! Ano, ani slovo! Jenom co vydá ČTK! Když nevydá nic, nebudeme mít ani řádku, ano, ani řádku!"

Zvláštní úděl: smím tak chodit k soudu do Spálené, ale jen pod podmínkou, že nebudu nic psát.

"Vidíte to," řekne jeden z kriminálky. Pak ho od policie vyhodí - a už není z kriminálky.

"Vidíte to", řekne spisovatel Norbert Frýd, který taky chodí k soudu: "Určitě to stojí za knihu, v tom rodě musí být genetický zádrhel..."

Otec Hepnarové je bankovním úředníkem, matka zubařka. Matka chodí do jednací síně: důstojná stará dáma, na očích tmavé brýle, ve tváři se jí nepohne ani sval.

O pár dnů později mne N. Frýd vezme kolem ramen: "Mladý příteli, já jdu od toho. Nemusíte na mne dát. Ale v podstatě vám radím udělat totéž. Narazíte."

A ještě dodá: "Co ta holka říká, to je mor..."

★

Čtělá vyhodit do pqvětří sál plný lidí, ale nesehnala výbušninu.

Čtělá se stát řidičkou autobusu a sjet s ním někam do propasti, ale řekli jí, že holky k autobusům neberou.

Honilo se jí všechno v hlavě vlastně už od puberty.

Kdo má rád, honí-li se někomu něco takového v hlavě? Lid volá po krvi, lid chce krev.

Olga Hepnarová dostane poslední slovo a postaví se. Prý může na svou obranu říci cokoli. Je útlá, drobná. Ztrácí se mezi ženou ve stejnokroji a uniformovaným hromotlukem.

"Prosím slavný soud," řekne, "aby mi dal trest smrti, protože už nechci žít v lidské společnosti."

A to je všechno.

A posadí se.

★

Sebevražda.

Skeptičtí psychologové se shodnou, že nejde o víc než

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

★★★

WARBURTON

★★★

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakosti, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 akrů stylově udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhříváný bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

o sebevraždu: někdo jí chce ale s muzikou.

Hepnarová obědvá v malé místnosti v přízemí soudní budovy: kus chleba, pár deka salámu, vejce na tvrdo.

Ve Spálené ulici stojí doprava, když se naposled schází soud. Je pracovní sobota: měl by na svém pracovišti pracovitě pracovat pracovník. Ne-ní tomu tak a opak je pravdou. Na ulici i v budově soudu není k hnutí. Jakýsi učitel se dere chodbami hned s celou školní třídou.

"Nešetřte tu zatracenou svini," skanduje se.

Pak je po všem.

Uniformovaný policista se chopí megafonu: "Občané, rozejděte se! Dostala, co zasloužila! Dostala trest smrti! Už můžete klidně domů!"

Dav mručí a rozchází se v pokoji.

Lidová jídelna v řeznictví přes ulici nabízí krvavá jelička, krvavou tlačenku a krevní tučnici.

★

Chtělo by se říci - amen.

Zákon - zdá se - je spokojen: chtěl trest smrti, a tak se taky stalo.

Hepnarová - zdá se - je spokojena: chtěla trest smrti a dostala jej.

Tedy se neodvolá. Odvolá se ovšem její matka, má na to právo.

U nejvyššího soudu vše proběhne už jen s rutinnou a vlastně bez diváků. Předseda odvolacího senátu s přesnou kopií kníru císaře Františka Josefa I. se s věcí nemaže, žádné dlouhé řeči kolem, potvrzeno.

Olga má mastné vlasy a zjevně pustné v kriminále. Tvrdí se, že nedají-li strážé pozor, tu a tam se pomaže svými výkaly.

★

Je popravít. Utratit ji měli.

Lidské zrůdy ale nesoudí jen psychiatři.

Na Hradě leží žádost o milost, sepsaná členy rodiny. Ale starý prezident, kdysi voják, zrovna umírá, neschopen rozhodovat ani o sobě: bude však přesto umírat ještě dlouho, předlouho, až o tom po Praze budou běhat jedovaté vtipy.

Pro odsouzence k smrti tím pravým trestem je čekání. A "Krvavá Olina", kdysi hezká holka, teď ušmudlaná příšerka ze samovazby, čeká dlouho.

Až konečně místo prezidenta na smrtelném loži rozhodne kdosi jiný v zastoupení.

★

Pak jednou ve vinárně U Šuterů narazím na chlapce, který u soudu vystupoval jako její důvěrník a přítel. Je nevyčísitelně nemocný a z nemocnice ho pouštějí jen na revers.

Asi by neměl pít. Ale pije. Ruka se mu třese, bryndá na ubrus.

"Příčina smrti udušení z oběšení," jektá zuby a zajíká se: "Na vlastní voči sem to viděl. Její matka dostala úmrtní oznámení. Je to... je to možný?"

Uvědomují si tu absurditu: už si nevybavím jméno ani jednoho z těch osmi lidí, pro které si přijela smrt v nákladáku, když jen tak čekali na tramvaj. Na oběti se zapomíná. Vzpomíná se jenom na vrahy.

Vrchní od Šuterů nás měří s podivem. Já koukám před sebe beze slova a ten kluk nahlas brečí.

NA ABC FM

Pondělí 7.9. ve 14.00: Antonín Dvořák, tříhodinový pořad z díla nejpopulárnějšího českého Mistra. Na programu jsou - Husitská předehra, Romance f moll, Arie z Rusalky, Mše D dur, Op. 86, Symfonie č. 4 moll, Op. 43, Klavírní koncert g moll, Op. 33, a symfonická báseň Polednice.

Pátek 11.9. v 18.30: Smetana, předehra k opeře "Prodaná nevěsta" B. Smetany a Violoncellový koncert A dur od Antonína Dvořáka

Sobota 19.9. ve 22.00: Janáčková Sonáta pro housle a piano.

Úterý 22.9. ve 14.00: Dvořákovy Cikánské písně, Opus 55.

Středa 23.9. ve 13.50: Mysliveček - Violoncellový koncert C dur, Dvořák Biblické písně, Op. 98, a Scherzo Capriccioso.

Čtvrtek 24.9. v 16.00: pořad nazvaný "Dvořák a jeho zeť", ve kterém zazní Serenáda E dur, Op. 22, od Antonína Dvořáka a Pohádka Josefa Suka.

Pátek 25.9. ve 14.00: Dvořák a Fibich.

Neděle 27.0. ve 13.50 v pořadu Discovering Czecholovakia budou uvedena díla Dvořáka, Smetany, Janáčka a Martinů. Je zahrnuta i kompletní nahrávka Smetanova cyklu "Má vlast" v podání Symfonického orchestru bavorského rozhlasu, řídícího Rafaela Kubelíkem.

V Jižní Austrálii a v Darwinu začínají všechny pořady stanice ABC FM o půl hodiny dříve. Přijemný poslech.

-jk-

V Budči na Kladensku existovala škola už v 10. století, jak dokazují zmínky v písemnostech ze Staré Rusi.

+++ Připravuje se publikace o městských erbech na Slovensku. Své první historické městské erby obnovilo na 60 procent ze 125 slovenských měst.

+++ Malta s vejci, jak praví pověst, odolala staletím: kam se na ni hrabe moderní materiál, kterým byla provedena oprava Karlova mostu v 60. a 70. letech. Zhruba po 20 letech je nutno provést "opravu opravy", protože moderní izolací pronikla voda, která po zmraznutí udušila své dílo. A co takhle znovu zkusit přemluvit slepice?

+++ Tatra 815 GTC s pětičlennou posádkou na své cestě kolem světa putuje po severní Americe směrem na Aljašku. Vůz se objeví také v Austrálii.

+++ K. Daněk, 30, byl za dvojnásobnou vraždu brněnským krajským soudem odsouzen k trestu smrti. Jeho spolupachatel V. Pěnič, 28, inkasoval 19 let odnětí svobody. Daněk dostal v Brně provaz již jednou. Nejvyšší soud ČR však rozsudek zrušil a věc vrátil k novému projednání.

+++ Západoaustralský premiér Brian T. Burke navštívil Československo. Čs. tisk jeho pobytu věnoval poměrně značnou pozornost.

RODICE: máte zájem pomoci svým dětem k lepším výsledkům ve škole?

Objednejte si nezávazné předvedení vzdělávacího programu **WORLD BOOK - CHILDCRAFT** speciálně připraveného pro potřeby studentů základních a středních škol.

Pro bližší informace volejte Marii na tel. číslo /03/ 794-7220.

Jára KOHOUT

Vojtoviny

Přítel Jaroslav Vojta byl člověk ušlechtilý. Neměl nepřátel a všude za sebou zanechával dobrou náladu. Měl báječný smysl pro humor. Poctivec to byl ve filmu i na divadle. Na Barrandově v kantýně neustále vypravoval herecké historky, ve kterých byl on vždy v hlavní úloze. Znal jich mnoho a často, třeba místo Vojana mluvil o sobě. Bylo o něm známo, že si přivlastňoval divadelní přebrepty, které se nepříhodily jemu, ale některému kolegovi. Mnozí ty příběhy znali z minula, ale smáli se s ostatními a nic proti jeho zánodňování a vpasování do anekdotek neměli. Přátelé o něm říkali: "Je to chytrák! Děd se populární svýma výmyslami".

Umřel filmový režisér Vladimír Slavínský, který se pravým jménem jmenoval Pitterman. Vojta mluvil v křesťanském Strahovském nad rakví dojemnou pětminutovou řeč. Končil: "Buď ještě dlouho zářdu Karle!" Paní Slavínková s první řady vřelá: "Vládo!" Vojta myslel, že to je na něj, a křiknul: "Já jsem Jaroslav Vojta, národní umělec a člen naší slavné kapličky!"

Hnedle čtyřicet roků jezdím po svobodném světě a jednou, to už je dávno, jsem se setkal ve vile ředitele produkce Luboše Kavdíka s našimi herci, kteří byli v Michovně na zájezdě. Hrdli tam pohostinsky česky. Kavdílek je bývalý filmový režisér a otec toho slavného šachisty, také Luboše. Ten žije v Americe. Byla to odvaha herců z Národního divadla nechat se hostit několik dní od zaměstnance Svobodné Evropy, která vysílala pravdu do Československa. A tam jsem se s Vojtou výborně pobavil. Vyprávěl jsem mu o Americe a o Niagáře. Divil se, co vody se tam valí vodopádem: "To-lik vody! A hochu, řekni mi, v noci to taky teče?"

Ve hře Maryša měl Vojta na jevišti jednou řici: "Hned půjdou, jen co si natáhnou hodinky." Měl řici holínky, ale zamluvil to: "Hodinky, nebo holínky. Vono se to voboje natahuje!" V té hře měl také řici: "Odcházím do dhjovny!" Překládal se několikrát. Správně to neřekl. Několikrát pravil: "Odcházím do dhjovny!" Třicet dní filmoval Jana Žižku z Trocnova a nikdy nevěděl, jestli Žižka měl pásku na levém oku nebo na pravém. To bylo ještě v mém filmu. Potom v biografu v jedné scéně měl pásku na levém, v druhé na pravém oku.

Ve hře "Parta brusiče Karhana" měl řici na jevišti: "Zdvody kovohuti!" a řekl: "Zdvody kohouti." Měl řici jednou, když jednou rychle vběhl na jeviště: "Kozáci táhnou domů!" a řekl: "Domáci táhnou kozu!" Ani se zde nechci zmiňovat, jak popletl tyto velmi těžko vyložitelné věty: "Ona má jiné pány." Měl řici plánu. Jako herec vím, jak těžko se mu říkaly věty: "Srbové se derou do Senailu." To zvorat prvotřídně. Nebo: "Zdravím hodnostáře." - "Nechci být vyřazený!" On ten náš dobrý Vojta byl velký popleta.

O KNIHÁCH (nových i j.)

Josef Kolář, jezuita, který nyní řídí českou sekci vatikánského rozhlasu, publikoval v posledních letech několik závažných teologicko-historických prací, pustil se dokonce i do románu, známé ho také z časopiseckých příspěvků v exilovém tisku.

Křesťanská akademie v Římě nyní vydala další Kolářovu práci nazvanou Je se mnou /1987, v edici Speranza a Kruh přátel českého baroka, str. 96, cena neudána/.

Titul knihy je odvozen od sv. Jana, 8,29: "A kdo me poslal, je se mnou". Axion má v tomto případě vztah k Fridrichu Bridelovi, člen Tovaryšstva Ježíšova, narozenému v roce 1619 ve Vysokém Mýtě a zemědělu na mor v Kutné Hoře v roce 1680. Na jižní zdi kutnohorského hřbitova při sv. Barboře je stále vsazena deska staročesky oznamující, že jsou zde pohřbeni čtyři jezuité, kteří obětovali své životy při ošetřování nemocných během morové epidemie, sami byvše nakaženi. Fridrich Bridel se obětoval při službě bližnímu a Kolář se domnívá, že se tak tento pobělohorský jezuita zařadil mezi svaté, a tak také svou studii koncipuje.

Knížka je ale zajímavá i pro ty, kteří mají na svatořečení skeptický názor, Bridel byl totiž významným českým písařem barokním básníkem, literátem a překladatelem. Podle připojené bibliografie Bridel napsal a zejména v Praze vydal v období mezi 1656 a 1680 devět knih převážně s náboženskou tematikou a deset z latiny či němčiny přeložených děl. Bridel tak zcela nezmizel v propadlišti literárních dějin, napsal o něm koncem 17. století tzv. elogium superior jeňkovské jezuitské rezidence P. Václav Kolčava, o Bridelovi se zmiňuje F.X. Šalda, Z.Kalista v Českém baroku a několik dalších, jedna studie o něm dokonce vyšla v Praze v roce 1969 a druhá v Uherském Brodě v roce 1972. Zde tedy tkví nesporná Kolářova zásluha, že shrnul některé z dostupných informací, sám některé vydobyl z jezuitských archivů v Římě a připravil zajímavou knížku o jednom z těch tří římsko-katolických kněží, kteří se podíleli na době tzv. temna. Kolář sám na tento termin narazil a bohužel nijak nespecifikuje, čím se Bridel konkrétně zabýval, uvádí poněkud všeobecně, že chodil za horka, deště i mrazu po českém venkově a neúnavně apoštoloval. Poněkud mi vadí, že se Kolář více nevěnuje vlastní Bridelově spisovatelské činnosti, pravděpodobně mu ale o to ani nešlo, chtěl na Fridricha Bridela upozornit jako na kněze a náboženského spisovatele, který žil v pokoře a víře a neváhal pomáhat těm, kteří trpěli otevřenými a vysoce nakažlivými "hlízi" morové nákazy.

Kolář je dobře erudován na úseku nábožensko-historickém a jeho údaje jsem přijímal bona fide, nakonec jejich konfrontace je pro čtenáře v Austrálii téměř nemožná. Autor si poněkud ubližuje některými nepřesnostmi zejména na úseku biologie, např. desodorizaci zaměňuje s fumigací nebo ztotožňuje hlízový a dýmějový mor či dokonce spojuje toto onemocnění s uhlákem /antrax/, to je zcela odlišné onemocnění. Líbily se mi Kolářovy vyjadřovací prostředky, je v nich na první pohled zřetelný tvůrčí spár, a tak i verbální úroveň této nábožensko-literární studie je překvapivě důrazná.

Profesor Václav ČERNÝ, významný čs. literární vědec, publicista - a také statečný a slušný člověk, zemřel v Praze 2. července tohoto roku. Jeho nelitostný, ale obvykle oprávněný sarkasmus si připomeneme malou ukázkou z jeho Pamětí, vydaných nakladatelstvem 68 Publishers v Kanadě. Jde o okolnosti oslavy Stalinových narozenin:

S furíí ničení ruku v ruce šlo otročké podlézání. Lidské dějiny nepoznaly nestvůrnější příklad devotnosti, než co se dalo v Československu k sedmdesátým narozeninám J.V. Stalina dne 21. prosince 1949. Strana se rozhodne oslavit generalissima gigantickým pomníkem, jenž by přesáhl jakoukoliv, i moskevskou představu, ustaví se výbor, každý chce být členem, oba iniciátoři akce Kopecký a Nejedlý, Zápotocký, Rais, Petr, Šlechta, Bareš, Hendrych, Nečas, Krosnář a Lastovická, Pelikán. Bude to úžasný kamenný obr ovládající z vrcholu Letné celou

Prahu, která přitom nemá pomník TGM, zakladatele státu, a konkurující Hradčanům. Miliony a miliony jsou povoleny a budou také zakopány do té sklanaté pyramidy, než bude v době destalinizace stržena, než autor návrhu sochař Švec zhyne sebevraždou na bubenečském hřbitově se nedoptá na jeho jméno neoznačený zpustlý rúvek, než se podzemí monumentu na čas promění na skladiště páchnoucích státních brambor a než Elsa Trioletová napíše o příběhu špatný francouzský román. Jsou seznámi umělci a na jejich shromáždění za ně architekt Kroha, vždy věrný podomek, učiní slib a Nezval přednese svou pověstnou báseň na Stalina. Není toho druhu jediné, je jich mračno, paní Pujmanová se přímo zalýká velepoetickým refrénem "Ať žije generalissimus Stalin", nakladatelství Československého spisovatele vydává kolektivní sborník "Píseň díků", Václav Dobiáš skládá kantátu, Barvík sbor. Nakladatelství Svoboda se pyšní, že jen za rok 1949 vrhlo na trh šest milionů exemplářů stranické literatury, ústřední výbor strany rozhoduje, že vydá Stalinovy spisy nákladem 200,000 výtisků. Nejvyšší vědecké instituce se scházejí 17. prosince na slavnost k hodům proslavů Nejedlého a Mukařovského. Ministr Kopecký rozjíždí národní podpisovou akci díky Stalinovi, přes noc má miliony podpisů. Po celém státě se konají pod záštitou úřadů a strany shromáždění lidu, úderníci horlivci se zavazují k nesčíslným pracovním směnám a mimořádnému pracovnímu úsilí. V akci národních darů Stalinovi Sněžka obětín, mezi nimi tatraplán, letadlo Aero, motocykl Jawa, blátácký kroj, je jich 12. prosince vypraven do Moskvy celý zvláštní vlak a v Moskvě z nich instalována zvláštní výstava, kterou slavnostně zahájí Široký. Konečně někomu tento národ projevuje vděčnost! Servilnost Čechácků vybuchuje silou kosmické události.

Ilja Hylas, operní pěvec a režisér, zemřel ve věku 65 let.

E. Desinová za svou pěveckou kariéru nahrála 218 gramofonových desek. Po 16 z nich se ale zatím marně pátrá.

Herec Z. Buchvaldek zemřel v Praze ve věku 59 let. Komunista Buchvaldek si udělal jméno díky J. Dietlovi, vyhozenému z KSČ, který mu ušil na tělo roli v problematickém televizním seriálu Muž na radnici. Buchvaldek se pak stal ředitelem Realistického divadla v Praze. Když umřel Dietl - mouřenín, který posloužil - Buchvaldek mu na pohřeb nešel.

Pražský Melantrich vydal vzpomínky herce Karla Effy "Ve znamení náhody". Podle spisovatele F. Kožíka Effa "mnoho zažil a dovedl zůstat skromný a svůj".

To bylo Osvobozené divadlo - název desky Supraphonu s písničkami Voskovec, Wericha a Ježka.

Literární vědec prof. J. Hrabák zemřel v Brně ve věku 75 let.

Nedávno jsme si připomenuli 25 let od smrti dr. J. Červeného, zakladatele kabaretu Červená sedma. Minulý měsíc uplynulo 100 let od jeho narození.

Pražské duo - flétnista V. Žilka a harfenistka D. Plátilová - se zúčastnilo světového festivalu harfenistů ve Vídni.

Na výstavě v pražském Domě umělců se představila současná japonská keramika.

Britské národní filmové divadlo uvedlo přehlídku dvaceti čs. filmů z období mezi válkami a těsně po druhé světové válce.

Hudebního festivalu ve východoanglickém městě King's Lynn se zúčastnili mj. houslista J. Suk, dirigent L. Pešek, Panochovo kvarteto a V. Neumann.

Ve Francii a Švýcarsku vystupoval brněnský soubor lidových písní Javorník.

Pěvecký sbor města Bratislavy se zúčastnil festivalu v italském Assisi.

Ředitel pražského Národního divadla jmenoval do funkce šéfa opery ND V. Riedelbaucha.

UŽ 120 let Národní muzeum v Praze shromažďuje systematicky doklady z dějin české hudební kultury. Ve sbírce jsou rukopisy, korespondence i obrazové dokumenty k životu a dílu B. Smetany, A. Dvořáka, V. Nováka, J. Suka a dalších osobností.

Desátá část cyklu České malířství 20. století byla zahájena v Jízdárně Pražského hradu. Představuje malíře, kteří šli vlastními cestami mimo výtvarné tendence a názorové proudy.

Smetanovo kvarteto se vrátilo ze zájezdu do Japonska, kde má téměř domácí prostředí: po dvacet let je japonskými časopisy označováno za nejpopulárnější kvarteto v zemi.

Čs. společnost pro vědy a umění pořádá ve dnech 18. a 19. září v Los Angeles mezinárodní setkání, jehož tématem je začlenění čs. emigrantů do života USA.

Exilové nakladatelství Index /Postfach 410511, D-5000 Köln 41, West Germany/ má na skladě asi 140 titulů své dřívější produkce - mezi autory jsou to Šimečka, Fíhl, Pělo, aj., upozorní zejména na pět knih, které nakladatelství vydává v tomto roce. Napsali je známí spisovatelé, ať již žijí v exilu nebo doma. Neodpustím si je vyjmenovat; výběr je to perfektní:
C. Milosz: Hymna o perle
J. Putík: Muž s břitvou
V. Třešňák: Bermudský trojúhelník
L. Vaculík: Mili spolupůdci
B. Hrabal: Proluky

PŘEDPLATNÉ

PANORÁMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii	12 měsíců..... \$ 22.00
	24 měsíců..... \$ 44.00

do zahraničí	lodí	12 měsíců..... \$ U.S. 19.00
	letecky	12 měsíců..... \$ U.S. 24.00

Předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji posíláme časopis letecky, přičemž účtujeme pouze cenu lodní pošty.

Předplácím si časopis PANORÁMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Příkládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

Australan W. Gardner vyhrál motocyklovou Velkou cenu Československa v Brně ve třídě do 500 ccm.

Československo - Argentina hladce 5-0 v Davisově poháru na Štvanici. Ve dvouhrách reprezentovali Československo Nováček a Mečíř, ve čtyřhře nastoupili Mečíř se Šmídem. Jako nehrající kapitán se představil F. Pála.

Kasparov s Karpovem se dohodli, že zápas o titul mistra světa se uskuteční ve španělské Seville. Mezi uchazeči byla i sovětská Soči, ovšem oba sovětské šachisté - jak vidět - na domácí prostředí zrovna netrpí.

Po nedávném neúspěchu čs. expedice o zdolání Mt. Everestu směřuje do Himaláje dalších 15 čs. horolezců. Láká je tentokrát vrchol Shivling /6543 m.n.m./.

Západní Němky zvítězily v letošním ročníku tenisového Poháru federace, když ve finále porazily USA 2-1. Čs. reprezentantky byly vyřazeny v semifinále právě Němkami /1-2/, když Suková porazila Kohdeovou-Kilschovou 7-6, 7-5, Mandlíková podlehla Grafově 4-6, 1-6, a Grafová s Kohdeovou-Kilschovou porazily Mandlíkovou se Sukovou 7-5, 6-2. Po zápase učinila Mandlíková závažné prohlášení. Takto jej tlumočil čs. tisk:

Jak oznámila agentura Reuter, Hanna Mandlíková po zápase s Kenadou v Poháru federace ve Vancouveru prohlásila, že možná naposledy hraje za Československo. Uvedla, že požádala o australské občanství, které by mohla dostat do konce roku. »Austrálie je již dlouho jako můj druhý domov, lidé jsou zde na mě

velmi milí. Chtěla bych jim to nějak vrátit, ráda bych brála za Austrálii,« řekla. Počátkem minulého týdne také prohlásila, že nadále udržuje dobré vztahy s Československým tenisovým svazem. Zdůraznila však, že si neponechá dvojí občanství, jestliže australská vláda její žádost schválí.

V čs. fotbale se tradičně dějí různé čaromýry a před koncem soutěží leckdy nad něčím rozum zůstává stát. Tentokrát - zdá se - se určité důsledky vyvodily, aspoň ze způsobu dohrávání české národní ligy: padly hlavy předsedy fotbalového svazu ČOV ČSTV V. Staňka a předsedy sportovně-technické komise téhož svazu J. Urbana.

Na druhém mistrovství Evropy neslyšících atletů získali Čechoslováci jednu zlatou, jednu stříbrnou a tři bronzové medaile.

Anglie - Svět 3-0 /1-0/: fotbalové utkání při oslavách 100. výročí založení první anglické divize. Branky -

Robson /2/ a Whiteside. Za "zbytek světa" nenastoupil ani jeden čs. hráč.

V mezistátním lehkotletickém trojutkáni zvítězilo v mužích i ženách Bulharsko před Československem a Řeckem. Bulharka Zagorčevová vytvořila světový rekord na 110 m překážek časem 12.25 sekundy.

Maďari bez tradic, ale se smyslem pro byznys: na okruhu Hungaroring u Budapešti v dalším závodě MS F-1 zvítězil Brazilec Piquet. Maďar Kejsar, který prý chce jezdit F-1 /zbožné přání!/, se při té příležitosti vyjádřil značně pohrdlivě o okruhu Velké ceny Československa v Brně, který dle jeho názoru se s maďarským nemůže vůbec srovnávat. Vysloužil si tím nelaskavé poznámky čs. tisku, neboť krátce nato se objevil právě v Brně s vozem formule Ford 2000.

JEN BĚŽ HEZKY MEZI LIDI, PAMATUJ, JAK ŘÍKÁVAL PIERRE DE COUBERTIN, ŽE NENÍ DŮLEŽITÉ ZVÍTĚZIT, ALE ZÚČASTNIT SE!

Čs. hokejoví reprezentanti si vyjeli do Skandinávie. Dvakrát porazili Švédy, vždy 5-2, s Fíny jednou remizovali 1-1 a jednou prohráli dost děsivým rozdílem 3-7.

Cyklistický závod Kolem Slovenska vyhrál Ivanov /SSSR/. V družstvech byli nejúspěšnější sovětské cyklisty.

Tenisový turnaj Čedok - Open na Štvanici: finále jednotlivců Vajda - Šmíd 6-1, 6-3, finále čtyřher Mečíř, Šmíd - Birner, Navrátil 6-3, 6-7, 6-3.

Theodor Pištěk, akademický malíř a syn slavného herce stejného jména, je nositelem filmového Oskara za návrhy kostýmů. A taky bývalým automobilovým závodníkem. Nedávno si opět zazávodil v Mostě a s vypůjčenou toyotou dojel sedmý.

Trenér čs. fotbalové reprezentace Masopust říká, že sbírá informace o čs. fotbalistech v zahraničním angažmá, protože s nimi ještě počítá. Jde hlavně o Bergra, Jarolímk, Vízka a Fialu.

Záp. Německo - Československo 0-1 /0-0/: utkání fotbalových olympijských výběrů. Lichotivý výsledek pro Čechoslováky, za které skóroval Ekhardt.

I. ČS. FOTBALOVÁ LIGA

1. kolo: Sparta - Olomouc 2-2, Nitra - Ostrava 1-5, Hradec - Dukla 1-1, Inter - Cheb 3-1, Žilina - Bohemians 1-1, B. Bystrica - D. Streda 2-0, Vítkovice - Prešov 1-0, Slavia - Trnava 2-1.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

UNÁSV...

TASMANIA

výbor Čsl. združenia v Tasmanii zvoláva všetkých členov svojho združenia, ako aj všetkých Čechov a Slovákov dobrej vôle žijúcich v Tasmanii na výročnú členskú schôdzu, ktorá sa bude konať dňa 10. októbra 1987.

Po oficiálnej časti programu plánujeme zotrvať v priateľskom ovzduší a v dobrej nálade až do nedele dopoludnia 11. októbra.

Miesto: Orana Camp - Lauderdale, 146 Rochers Beach Rd. Jedlo: na ražni opékané kurčatá, k večeri držková polievka, raňajky biela káva, rohlík a maslo.

Napojenie: Pivo \$1 za stubie k dostaniu v neobmedzenom množstve. Likéry, víno, "soft drink" - podľa vlastnej chuti si láskavo doneste sebou.

Ubytovanie: k dispozícii je 36 miest na spanie. Postele sú vybavené matracami, podhlavníkmi - bez poťahov - a prikrývkami. Cena \$ 3 za osobu. Je možné tiež spať vo vlastných stanoch či karavanoch s poplatkom \$3 za miesto. Umyvárne a záchody sú k dispozícii. Ubytovanie pre členov hobartskej skupiny zaplatené zo spoločnej pokladne.

Vstupné: platiaci členovia hobartskej skupiny združenia, študenti a nezamestnaní \$ 3, ostatní účastníci \$ 6. Deti do 10 rokov zdarma /bez porcie kurčatá/, alebo \$ 3 s plnou obsluhou.

V záujme zdarného zabezpečenia občerstvenia pre každého účastníka prosíme pošlite záväznú prihlášku najneskôr do 18. septembra. Uvedte počet osôb a tiež, či žiadate zaistiť ubytovanie.

Hudobníci, doneste so sebou sladké drevá.

V HORÁCH

už bude poďe uvažovať o skutočne prvotriednej výstroji!
Vaša cesta za sněhom proto musí začít u

* Snow-Ski *

kde najdete vše, co s pobytu na horách udělá velký zážitek.
NABÍZÍME EXKLUZIVNÍ ZBOŽÍ Z EVROPY • VAŠE LYŽE DOKONALE A RYCHLE OPRAVÍME • PŮJČUJEME KOMPLETNÍ LYŽAŘSKOU VÝZBROJ A VÝSTROJ, NOSIČE LYŽÍ NA AUTA I SNĚHOVÉ ŘETĚZY
Na skladech máme i vše, co potřebujete pro pěší výlety do buše

SNOW - SKI PTY. LTD.

Tooronga Village Shopping Centre
Hawthorn East, Vic. 3123 /shop 26/
Telefon 20-7437
nebo
68 Whitehorse Rd., Balwyn, Vic. 3103
Telefon 817-4683

Chťe mluvit s Pepou BLOHOCMEM - při výběru prvotřídního materiálu Vám odborně poradí Robert ŽALLMANN, dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování!

SOUKROMÉ HODINY ANGLIČTINY

ve Vašem volném čase připraví kvalifikovaná učitelka jazyků.

Volejte Helenu /03/ 531-8551

Prihlášky na adresu:

Rev. Milan Skalicky, Secretary od Csl. Association,
31 Astor Drv., Gielston Bay, Tas. 7015

Možete volat aj telefonicky: 002 437833
002 280707

Predseda Čsl. združenia v Tasmanii
Ing. Jozef. Gala

VICTORIA

Š U M A V A

Svátek sv. Václava oslavíme jako každý rok v neděli-27. září 1987 - NÁRODNÍ POUTÍ na Šumavě.

Ve 2.30 bude obětována mše sv. za domov. Prosím, aby i všechna sv. přijímání byla obětována na stejný úmysl. Po mši sv. bude za příznivého počasí procesí ke kapličky Pražského Jezulátka, kde budou motlitby za domov. Pouť bude zakončena svatováclavským chorálem. A pak legionáři položí věnec k pomníku padlých k uctění jejich památek. Prosím o hojnou účast. Kdo má možnost, ať přijde v národním kroji!

Československo zůstává stále nejhorším komunistickým státem! Letos bylo vysvěceno pouze 26 novokněží pro 6 diecézí Čech a Moravy, zatímco desítky kněží umírají v každé diecézi. Bratři a sestry jsou už doma na vyměření. I v sousedním Maďarsku mají ještě dnes povoleny dva mužské a dva ženské řády. Proto se musíme stále více modlit za domov, zvláště v tomto mariánském roce, aby se dobrotivý Bůh už smiloval a pomohl celému světu k opravdovému míru a pokoji!

Po ukončení náboženské části bude pouťová zábava.

Páter Josef Peksa

T J S O K O L M E L B O U R N E

SOKOLSKÉ ŠIRINKY - TJ Sokol Melbourne je pořádá 5. září. Ráz: Pod vlastní střechou. Začátek jako obvykle v 7.30 večer v Národním domě, 497 Queensberry St., Nth. Melbourne. Oblíbená hudba, výborná večeře a bohatá tombola budou zárukou spokojenosti všech návštěvníků, maskovaných i nemaskovaných.

Objednávky

br. Janeček /570-3340/
br. Haramul /583-6921/

Každé pondělí od 7 hod. večer je v hořejším sále Národního domu pro ženy džezgymnastika za vedení ses. Koškové. Ve stejnou dobu v přízemí cvičí muži za vedení br. Bati. Po cvičení zbývá ještě čas na přátelskou besedu nad šálkem čaje nebo kávy. Noví zájemci jsou vítáni!

QUEENSLAND

BARBECUE na pozemku Čs. klubu v neděli 13. září.
Začátek v 11 hodin.

LEKCE LYŽOVÁNÍ na Mt. Bulleru

každou neděli v zimní sezóně pro Vás po předchozí domluvě připraví Robert ŽALLMANN, dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování.
Volejte během týdne: /03/ 20-7437 /v prac. době/
/03/ 531-8735 /večer/

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme!
Výborná procenta zisku!
Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957
Můžete mluvit česky nebo slovensky!

Z DOPISU

Děkuji Vám za krásnou červencovou Panorámu a za zmínku o mně. Děláte to výborně a je to požitek... Teď jsem na chatě v Connecticutu 125 mil od New Yorku. V září budu měsíc působit v Kanadě, potom v Kalifornii a v listopadu budu jezdit po Evropě. Přeji Vám všem v Austrálii hodně dobré zdraví. Těším se na shledanou.

Jára KOHOUT, USA

Jen jednou jsem si dovolila poklepat mu na rameno, když seděli v soudní sni a my šli kolem nich se taky posadit. Člověk z eskorty se na mne hrubě obořil, abych toho nechala. A já jen hlesla: "Vědyť je to můj syn..." I vrah je na tom lépe, protože na lidském životě nezáleží, ale běda, když stát přijde o nějakou korunu...

Pisatelka z Československa, kterou nemůžeme jmenovat

Pozn. redakce: Dopis nebyl určen Panorámě, ale je v něm tolik bezmoci a zoufalství, že nelze se o něm nezmínit. O případu nemáme podrobnější informace, přesto lze obecně konstatovat, že v Československu obžalování a tzv. rozkrádání majetku v soc. vlastnictví jsou měřeni podstatně přísnějším metrem, než když jde o přesně stejnou škodu způsobenou soukromé osobě. A je skutečností, že člověku obžalovanému za rozkrádání se škodu několika desítek tisíc korun, za které si nekoupíte ani auto, hrozí prakticky stejná výše trestu odnětí svobody jako pachateli vraždy. V praxi bývá trest nejednou i vyšší, protože u vraha se nějaké to snížení přičetnosti leckdy uhraje, což u intelektuálně náročnějšího "rozkrádání" skoro nepřichází v úvahu.

Vše je OK. Jsme ještě celí a nesežraní. Brzy pro Panorámu něco pošlu, pokud tedy mezitím nedojde k předešlému... Užívejte si všichni příjemný chlad Melbourne - tady je to pořád, jak jakési dítě pravidlo, "f.... hot". Těšíme se na další Panorámy - jen škoda, že nejsou delší, já to přečtu za večer a pak zase celý měsíc není co číst.

Dr. Marcel PFLEGER, PNG

Pozn. redakce: U štědní oblíbený spolupracovník Panorámy dr. M. Pfeleger, který nyní v rámci australské pomoci Papui Nové Guineji obětavě jako lékař pracuje ve velmi náročných podmínkách, o lidojedecké samozřejmě žertuje, i když trvalý výskyt kanibalství v této oblasti je i v současnosti vědecky potvrzen. Přejeme Marcelovi, aby pobyt v PNG byl pro něho odborně zajímavý a spolu se štědní doufáme, že se s námi o některé své zážitky sděly podělí.

*

Z dopisu, zasláného nám Sokolem Melbourne:

Mnozí příslušníci mladé generace přesně nevědí, co vlastně sokolství znamená a jaký je jeho cíl. Předpokladem pro veškerou sokolskou práci je láska k vlasti, láska k národu. Milovat někoho znamená chtít pro něho jen dobro. Choeme-li být druhým užiteční, musíme v prvé řadě sami být silní a schopní. Mít zdravé tělo, ale také zdravou duši. Být čestní, pravdomluvní, spravedliví. Dosáhnout těchto vlastností - to je cíl sokolské výchovy. Mnozí poukazují na to, že sokolství vznikalo za docela jiných okolností, než v jakých žijeme dnes roztrošeni po celém světě. Přesto sokolská výchova neztrácí nic na své důležitosti. Jsme to my, kteří reprezentujeme náš národ v jiných zemích a dle našeho chování je souzen celek. A k tomu, aby k nám bylo vzhlíženo s úctou, napomáhá sokolská výchova.

J. T.

CO BYCH DĚLAL, PANI. ZE BU SI NOHY.

ČESKÉ FILMY

A ZABAVNÉ POŘADY NA VIDEO V AUSTRALSKÉ TV NORME PAL:

Cena za 2 filmy /180 min. na VHS kazetě/.....A\$ 38

Velký výběr, katalog ZDARMA!

J. PAVLÁSEK, Dorfstr. 7a, CH-5417 Untersiggental, SWITZERLAND

Český lékař

Dr. Josef LOVELL

81 John St., Cabramatta /Sydney/, NSW 2166
/v arkádě vedle pošty, blízko nádraží/

Hodiny: pondělí - pátek 9.30 ráno - 7.00 večer
sobota 9.30 ráno - 12.00 /poledne/

Telefon: /02/ 7266595

PROSÍME ČTENÁŘE, aby k zaslánímu textu drobných inzerátů pro rubriky HLEDÁME SE a OZNAMOVATEL rovnou přiložili zálohu \$ 5, čímž nám velmi usnadní práci. Děkuje.

OPTICKÝ ZÁVOD

L & G PERGL

220 Lygon St., Carlton, Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
→ a všech druhů masa! ←

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

29 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1076 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.